

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rudlov
na roky 2021 - 2028

PRÍLOHA Č.1

ANALYTICKÁ ČASŤ
(kompletne neskrátené znenie)

OBSAH

1. Úvod	4
2. Súhrnná charakteristika územia	6
2.1 Súhrnná geografická a kultúrno – historická charakteristika	6
2.1.1 Dostupnosť	7
2.1.2. História obce a okolia	8
2.1.3. Administratívny vývoj	9
2.1.4. Historické pamiatky	9
2.1.5. Významné lokality, legendy	9
2.1.6 Významné osobnosti	10
2.2 Celkové hodnotenie geograficko - historického potenciálu obce	11
3. Sociálna charakteristika – ľudské zdroje	12
3.1 Základné demografické údaje – charakteristika obyvateľstva	12
3.1.1 Vývoj počtu obyvateľov	12
3.1.2 Veková štruktúra obyvateľstva	14
3.1.3 Prognóza vývoja obyvateľstva obce	17
3.2 Marginalizované rómske komunity	18
3.3 Štruktúra obyvateľstva podľa národnostnej príslušnosti a vzdelania	18
3.3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa národnostnej príslušnosti	18
3.3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa úrovne vzdelania	19
3.4 Nezamestnanosť	19
3.4.1 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie	19
3.4.2 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie, veku a vzdelania	20
3.5 Celkové hodnotenie sociálneho potenciálu obce	24
4. Ekonomická charakteristika a charakteristika podnikateľského prostredia	26
4.1 Historický vývoj ekonomiky a podnikateľské prostredie okresu Vranov nad Topľou	26
4.1.1 Historický vývoj ekonomiky okresu	26
4.1.2 Podnikateľské prostredie okresu	27
4.2 Štruktúra ekonomiky obce Rudlov	28
4.3 Zamestnávateľia	30
4.3.1 Vývoj počtu právnických osôb	30
4.3.2 Vývoj počtu fyzických osôb	32
4.3.3 Poľnohospodárstvo a lesy	33
4.3.4 Štátne a verejné inštitúcie	35
4.4 Celková charakteristika ekonomiky obce	35

5. Charakteristika stavu občianskej vybavenosti	37
5.1 Bývanie	37
5.1.1 Základné údaje o domovom a bytovom fonde	37
5.2 Zdravotníctvo	37
5.3 Technická infraštruktúra	38
5.3.1 Vodovod, kanalizácia	38
5.3.2 Plynofikácia	38
5.3.3 Využívanie OZE	38
5.4 Dopravná infraštruktúra	38
5.5 Iné služby	39
6. Hodnotenie a analýza situácie v oblasti sociálnych vecí, vzdelávania a kultúry	41
6.1 Sociálna infraštruktúra a služby	41
6.1.1 Sociálne služby poskytované obcou	41
6.2 Hodnotenie v oblasti vzdelávania	41
6.3 Kultúra a šport	42
7. Hodnotenie environmentálnej situácie	43
7.1 Ochrana životného prostredia	43
7.1.1 Ekologická stabilita územia	43
7.1.2 Hodnotenie katastra obce na základe Environmentálnej regionalizácie Slovenska	43
7.1.3 Chránené územia	44
7.2 Odpadové hospodárstvo	44
8. Celkové zhodnotenie potenciálu obce	46
8. 1 Vnútorňý potenciál, výzvy, limity a problémy	46
8.2 SWOT analýza územia	47
8.3 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja	48

1. Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rudlov (PHRSR) je hlavným strategickým dokumentom, ktorý poskytuje ucelený pohľad na súčasný stav a perspektívy obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja, a ktorým sa určujú strategické ciele, rozvojové priority a podporované smery rozvoja obce ako celku. Je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce riadi pri rozhodovaní a výkone svojej činnosti pri starostlivosti o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

PHRSR obce Rudlov je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza – Prešovského samosprávneho kraja. Nenahrádza územno-plánovacia dokumentácia, ale patrí medzi základné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti.

Potreba vypracovať PHRSR obce Rudlov vyplýva z absencie strednodobého rozvojového dokumentu, ktorý by definoval rozvojové priority a celkové smerovanie rozvoja obce Rudlov a tiež aj v súvislosti so zmenenými socio-ekonomickými podmienkami v regióne a na Slovensku, zmenenými a doplnenými strategickými a rozvojovými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni.

Základný legislatívny rámec pre vypracovanie PHRSR obce Rudlov tvorí Zákon NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. a Zákon NR SR č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení (v platnom znení), ktoré určujú povinnosti a postup obcí pri zabezpečení udržateľného rozvoja ich územia.

Metodika vypracovania dokumentu PHRSR obce Rudlov je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja verzia 1.0.3. Táto metodika bola publikovaná v januári 2020 Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.

Rešpektovanie tejto metodiky zabezpečuje súlad procesu tvorby a obsahu PHRSR so Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, dokumentom Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií, schváleným uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

Pri vypracovaní PHRSR sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími sociálno-ekonomickými partnermi v regióne.

Partnerstvo je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja.

Sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické osoby a právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (§ 2 ods. e) Zákona č. 539/2008 Z.z).

Základné východiskové dokumenty na miestnej a regionálnej úrovni

- Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou MAS Slanské vrchy – Topľa
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Vranov nad Topľou

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK
- Stratégia rozvoja vidieka PSK
- Regionálna inovačná stratégia pre Prešovský samosprávny kraj na obdobie rokov 2015 – 2020 (RIS 2 PSK)
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK
- Program rozvoja vidieka PSK

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Partnerská dohoda SR na roky 2021 - 2027 – návrh
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – návrh
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Dokumenty v rámci nástroja Next Generation EU

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rudlov bola spracovaná metódou zberu dostupných údajov na celoslovenskej, okresnej a miestnej úrovni a ich následnou analýzou. Ako východzí zdroj sa použil predovšetkým portál Štatistického úradu SR. Ďalšie informácie sa získali z miestnej dátovej základne vypracovanej MAS Slanské vrchy - Topľa, z evidencie obecného úradu Rudlov a zo strategických dokumentov Prešovského samosprávneho kraja.

2. Súhrnná charakteristika územia

2.1 Súhrnná geografická a kultúrno – historická charakteristika

Tabuľka č.1: Základné údaje o obci

obec Rudlov	
Kód obce	529079
Okres	Vranov nad Topľou
Kraj	Prešovský samosprávny kraj
Štatút obce	Obec
PSČ	094 35 Sol'
Prvá písomná zmienka	1402
Nadmorská výška stredu obce	201 m.n.m
Celková výmera katastra (ha)	1604 ha
Počet obyvateľov k 31.12.2019	709
Hustota obyvateľstva na km ²	44,2 obyv / km ²

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obrázok č.:1 Poloha obce Rudlov

Zdroj: zbgis.skgeodesy.sk

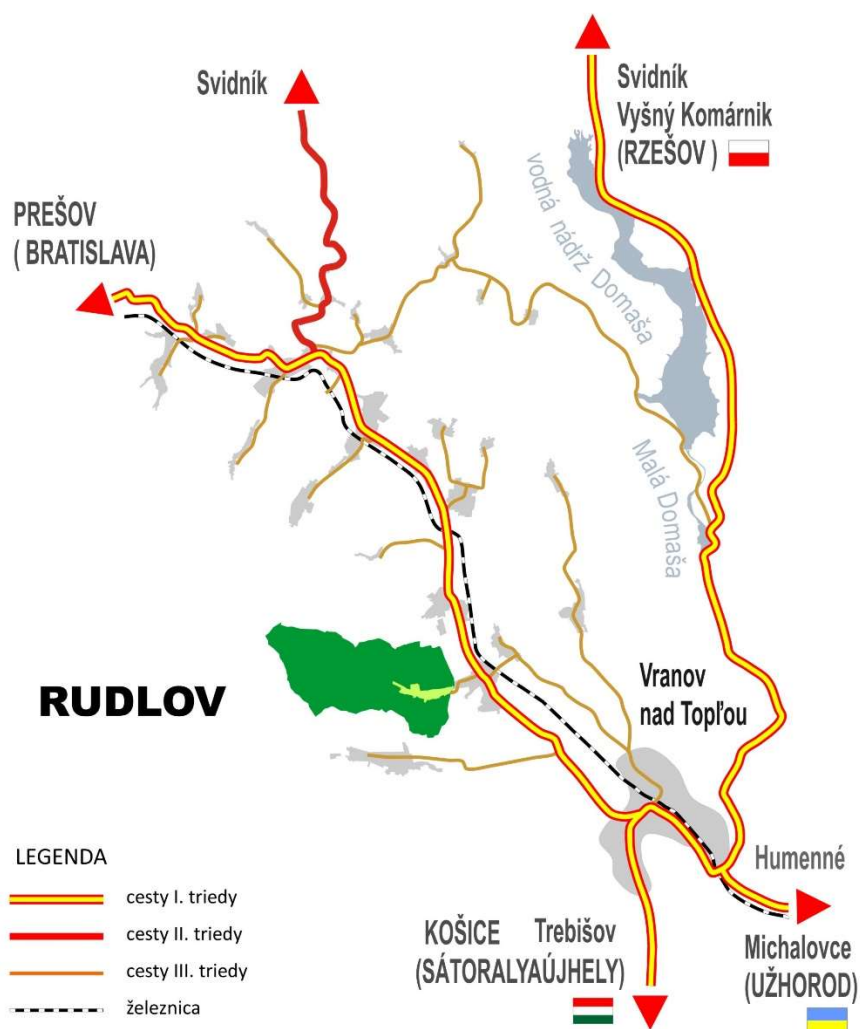

Kataster obce sa rozprestiera na východných výbežkoch pohoria Slanské vrchy a na severnom cípe Východoslovenskej pahorkatiny. Obec leží 11,2 km severozápadne od mesta Vranov nad Topľou, mimo hlavných dopravných trás. Kataster obce hraničí na východe s katastrom obce Sol', južnú hranicu katastra tvorí obec Zámutov. Na severe kataster obce Hlinné, na severozápade hraničí s obcou Hermanovce nad Topľou.

2.1.1 Dostupnosť

Obec leží mimo hlavných dopravných ťahov regiónu. K ceste I/18 spájajúcej Vranov nad Topľou a Prešov sú z obce 2,1 km (3 min) a k najbližšej železničnej stanici na trase Prešov – Humenné je zo stredu obce 3 km (5 min). Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 69,1 km a Poprad 120 km. Cesta k obidvom trvá zhruba 1,5 hodiny.

Obrázok č.:2 Dostupnosť obce Rudlov

Zdroj: GIS MAS SVT

Vzdialenosť od významných bodov a lokalít uvádza nasledovná tabuľka:

Tabuľka č.2: Vzďialenosti a časy od dôležitých bodov

Vzdialenosť od :	km	čas	Miesto
cesty I/18	2	3 min.	Sol'
najbližšej železničnej stanice	3	5 min.	Sol'
medzinárodného letiska	70	1 h 12 min.	Košice
	120	1 h 24 min.	Poprad
Vranova nad Topľou (sídlo okresu)	12	13 min.	
Prešova (sídlo kraja)	40	39 min	

Zdroj: www.maps.google.sk

2.1.2. História obce a okolia

Osídlenie širšieho okolia obce je doložené už z mladšej doby kamennej (neolitu). V tomto období, ktoré sa datuje do doby 5000 - 3000 pred.Kr. územie Slovenska pokrývali husté listnaté lesy, najmä dubové a brestové; na jeho území sa objavujú prvé trvalé osady roľníkov, rozvíja sa obrábanie polí, výroba tkanív a chov zvierat. Z tejto doby sú známe nálezy sídlisk Bukovohorskej kultúry (5000 – 4700 pred Kr.) z katastrov obcí Vranov nad Topľou - Čemerné, Komárany a Vyšný Žipov. Ľudia tejto kultúry tiež ťažili obsidián a obchodovali s ním.

Vznik viacerých dnešných obcí pod Slanskými vrchmi súvisí s valašským osídľovaním Zemplína. Zakladanie osád a ich znovuosídľovanie na začiatku 16. storočia bolo v záujme vtedajšej vrchnosti, nakoľko išlo o oblasť dôležitú z viacerých hľadísk (ťažba surovín, dreva, chovateľská oblasť). Vrchovinné oblasti Zemplínskej župy vzbudzovali nádej, že sa v nich nachádzajú zdroje vzácnych úžitkových kovov, prípadne soli, či iných minerálov. Osídľovanie bolo výhodné i pre samotných valachov, lebo nadišlo boli oslobodení od všetkých povinností voči panstvu a aj neskôr boli viazaní len valašskou daňou a strážnou povinnosťou.

Podľa dokladov Vlastivedného archívu v Prešove sa vznik obce Rudlov datuje od roku 1402. Prvá správa o Rudlove je však z roku 1399, v súvislosti s riešením sporu o tamojší majetok a okolité lesy medzi Abovcami – vlastníkmi panstva Lipovec a šľachticmi z Rozhanoviec. Z obsahu mandátu Palatína vyplýva, že dedina Rudlov jestvovala aj pred rokom 1399. Rudlov sa vyskytuje v písomnostiach z prelomu 14. a 15. storočia pod názvom Rudelfalva. Obec založil šoltýs Rudlo s usadlíkmi podľa zákupného práva okolo polovice 14. storočia. Nemecké zákupné (emfyteutické) právo bol právny systém, kde zmluvou medzi feudálom a lokátorom bola pôda postúpená do dedičného nájmu za platenia pevných úrokov.

V 15. storočí a v prvej štvrtine 16. storočia patrila šľachticom z Rozhanoviec ako majetková súčasť ich hradného panstva Čičava, neskôr Vranov. Po nich dedinu v roku 1524 zdedili Bátoriovci. V 17. storočí patrila postupne Nádašdiovcom, Ňariovcom, Esterháziomcom,

Drugetovcom a ich dedičom. Nové rusínske obyvateľstvo z prvej polovice 16. storočia sa venovalo najmä ovčiarstvu, no postupne obhospodarovali aj polia.

Na prelome 17. a 18. storočia bol Rudlov stredne veľkou dedinou. V rokoch 1715 a 1720 v nej bývalo postupne 16 a 18 sedliackych domácností. K dedine patril aj mlyn. V okolitých lesoch sa rozšírila ťažba železnej rudy. V roku 1787 má obec 55 domov a 420 obyvateľov, zaraďuje sa k najväčším na okolí. V tom čase sú jej obyvatelia známi ako dobrí výrobcovia kôš. Pomenovanie obce sa často menilo. V roku 1414 mala názov Reudel, v roku 1474 Rywdel, v roku 1773 Rudlyow, v roku 1808 Rudlow, maďarsky Rudlyó, Ercfalva. Terajší názov obce Rudlov sa zachováva od roku 1920.

2.1.3. Administratívny vývoj

Obec od svojho vzniku patrila do Zemplínskej župy, cirkevne do Jágerskej diecézy a v rámci nej do Zemplínskeho arcidiakonátu. V súčasnosti obec patrí do Prešovského samosprávneho kraja, okres Vranov nad Topľou. Je členom Združenia miest a obcí vranovského regiónu.

2.1.4. Historické pamiatky

Podľa písomných záznamov bol v rokoch 1796 – 1807 v obci farárom Bazilus Ladžinský. Pravdepodobne v tomto období bola postavená aj drevená cerkev so šindľovou strechou na mieste terajšej farskej záhrady. Na juhozápadnom okraji tejto parcely bol aj cintorín.

V roku 1822 si miestni veriaci postavili nový chrám, zasvätený Presvätej Bohorodičke. Vybudovaný bol na stredovekom základe. Vnútorň priestor je krytý klenbami, presbytérium je polkruhovo uzavreté. Chrám má predstavanú vežu s vysokou stanovou strechou, delenou kordónovou rímso. Vnútorne zariadenie chrámu je z prvej polovice 20. storočia. Chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky bol v priebehu 19. a 20. storočia viackrát opravovaný. Najvýraznejšie úpravy boli prevedené v druhej polovici 20. storočia a začiatkom nového tisícročia.

2.1.5. Významné lokality, legendy

V katastrálnom území Rudlova sa nachádzajú dve maloplošné chránené územia – Prírodná rezervácia Zámutovská jelšina (0,66 ha) a Národná prírodná rezervácia Zámutovské skaly (30,66 ha), ktorej dominujú rovnomenné majestátne skaliská. Tie patria medzi najvýznamnejšie prírodné výtvory, aké v Slanských vrchoch možno nájsť a prebádať. Rozsiahly komplex skalísk je porastený pôvodnou vegetáciou dubov, 10 metrov vysoké skalné steny, vežičky, rôznorodé výbežky, ale i časom ohlodané skalné sutiny tvoria zaujímavé scenérie. Najvyšším bodom v masíve je Čierna skala, ktorá v minulosti bola využívaná na úkryt, aj preto tu možno nájsť obranný val. Pohľad zhora ponúka pekný výhľad na okolie. Severná strana masívu, ktorej dĺžka je zhruba 300 metrov je využívaná hlavne ako lezecký terén. Rozmanitosť prírodného prostredia, daná dubovo bukovými lesmi, kvetnatými

lúkami, hustou sieťou horských potokov a členitosťou reliéfu pohoria, je predpokladom bohatosti flóry (ponikleč veľkokvetý) a fauny. Stredom obce preteká Slaný potok.

Vďaka výskytu vzácných druhov vtákov (bocian čierny, včelár lesný, muchárik bielokrký, chrapkáč poľný) sú Slanské vrchy na zozname chránených vtáčích území siete EÚ Natura 2000.

Medzi Rudlovom a Hlinným je lokalita, v ktorej sa nachádza prameň slanej vody a liečivé bahno. V minulosti tam boli postavené menšie kúpele, ktoré však boli ešte pred prvou svetovou vojnou zničené. Severozápadne od obce sa nachádzajú dva pramene železitej kyselky. Stredom obce preteká Slaný potok. Medzi obcami Rudlov a Soľ je tiež ložisko kamennej soli, ktoré je súčasťou Zbudského súvrstvia. Soľné telesá tvoria mohutné šošovky. Hĺbka ich uloženia je od 270 do 450 m.

Legendy o obci nie sú známe.

2.1.6. Významné osobnosti

Na gréckokatolíckej fare v Rudlove sa 20. 12. 1817 narodil národný buditeľ a spoluzakladateľ Matice Slovenskej Adolf Ivanovič Dobriansky. Dobriansky bol vynikajúci verejný činiteľ Ruského hnutia v Podkarpatskej Rusi, právnik, spisovateľ, buditeľ. Ideológ návratu uniátov do pravoslavia, autor množstva prác, zasvätených histórii, etnografii, náboženskej a politickej situácii v rakúskej Rusy. Bol aj vládny poradcom vo Viedni a spoluzakladateľ Matice slovenskej. Uznávaný vodca karpatsko-ruského hnutia, organizátor kultúrneho, jazykového a etnického zjednocovania Rusínov s ruským národom v Rusi, bojovník za práva Rusínov a Slovákov. Pochádzal z uznávaného šľachtického rodu. Bol veľmi osvietený a plynule hovoril deviatimi jazykmi: maďarsky, nemecky, anglicky, francúzsky, grécky, latinsky, taliansky, slovensky a rusky. Jeho články boli publikované v Moskve, Paríži, Budapešti, vo Viedni a iných mestách. Hovoril, že pôda by mala byť predaná iba do dobrých rúk. Odučoval ľudí od konzumácie alkoholu. Zomrel 19. marca 1901 v Innsbrucku (Rakúsko). V testamente poručil, aby bol jeho majetok rozdelený rovnakým dielom medzi obyvateľov Čertižného. Pochovali ho neďaleko hrobu jeho priateľa v Čertižnom 26. marca za veľkého zhromaždenia národa, slávnostný pohrebný obrad slúžilo 12 kňazov. Posledný hold pamiatke Adolfa Dobrianskeho prišli zdať roľníci okolitých dedín, jeho príbuzní, priatelia aj predstavitelia ruských spoločenstiev rakúskej Rusi. Adolf Dobriansky bol hlavou veľkej rodiny, prakticky všetky jeho deti a vnuci boli známymi osobnosťami ruského hnutia.

2.2 Celkové hodnotenie geograficko - historického potenciálu obce

Kultúrne a historické dedičstvo spolu s prírodným prostredím patrí medzi základné zdroje trvalo udržateľného rozvoja. História poskytuje cenné impulzy a inšpirácie. Na existujúcich hodnotách, tradíciách, hmotnom aj nehmotnom dedičstve môžeme stavať nové inovačné stratégie. Vzhľadom na nie veľmi výrazný historický potenciál obce, sa dostáva do popredia prírodný potenciál, ktorý ponúka mnohé možnosti a príležitosti. V oblasti historického potenciálu sa otvárajú možnosti na jeho oživenie formou rozvoja tradícií a remesiel v obci.

Obec Rudlov je obklopená nádhernou prírodou a svojou polohou vytvára ideálne podmienky na výlety a náročnejšie túry do Slanských vrchov. Možnosti turistiky sa neobmedzujú len na pešiu turistiku, ale existujú tu podmienky aj na cykloturistiku a v zime aj pre pohyb na lyžiach. Už teraz je možné sa na bicykli dostať do Rudlova zo Zámutova a ďalej smerom na Rudlov, ďalej do Hermanoviec nad Topľou až k Chate majora Kukorelliho pod vrchom Oblík.

Rozvoj cyklotrás, pešej turistiky (aj za účelom hubárčenia) a k nim prislúchajúcej infraštruktúry (odpočívadlá, ohniská, náučné trasy, informačné tabule, vyhliadkové body a pod.) spolu so zatraktívením vzhľadu obce a vytváraním nových bodov záujmu založených na kultúrnom, historickom a prírodnom dedičstve, môže byť dominantným smerovaním rozvojových aktivít na území obce Rudlov. V obci funguje Klub slovenských turistov Javorina Rudlov, ktorý môže byť nositeľom týchto aktivít.

3. Sociálna charakteristika – ľudské zdroje

3.1 Základné demografické údaje – charakteristika obyvateľstva

3.1.1 Vývoj počtu obyvateľov

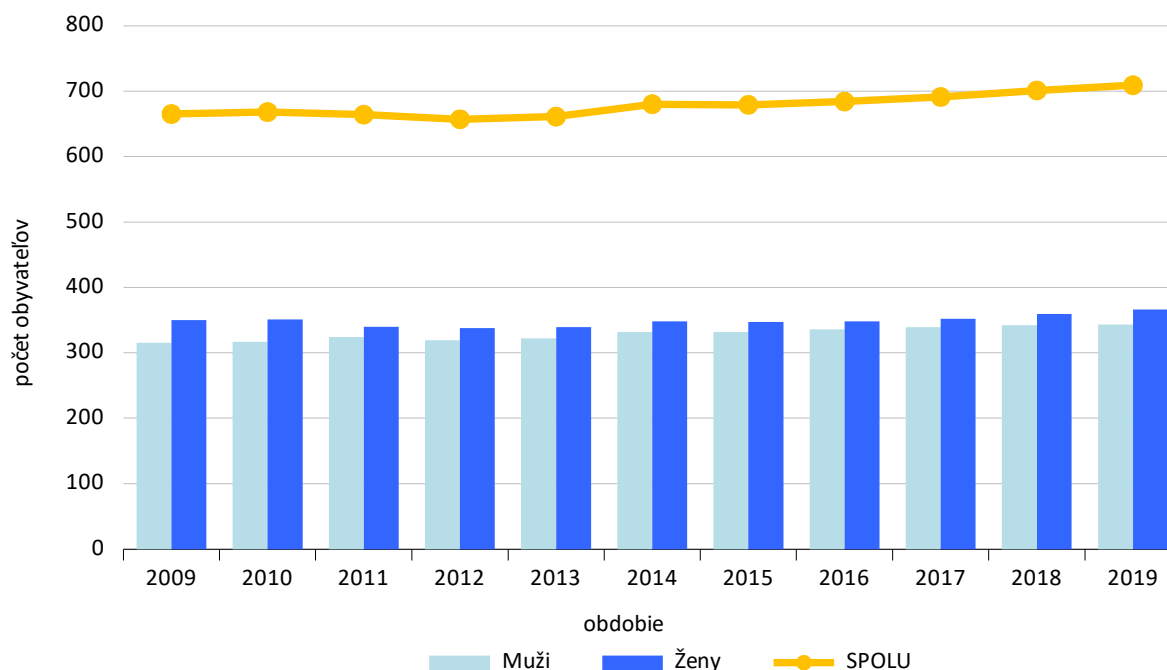
Počet obyvateľov obce Rudlov v celom sledovanom období (2009 - 2019) plynule rástol. Nárast v počte obyvateľov predstavuje 44 osôb. V roku 2009 mala obec spolu 665 obyvateľov, z toho 350 žien a 315 mužov. Na konci sledovaného obdobia v roku 2019 to bolo spolu 709 obyvateľov, z toho 366 žien a 343 mužov. Predstavuje to nárast počtu obyvateľstva o 6,62%. Na začiatku sledovaného obdobia v zastúpení podľa pohlavia prevládali ženy, čo sa zachovalo aj na konci obdobia, ale trend je zväčšovanie zastúpenia mužov. Kým v roku 2009 na 100 žien pripadalo 90,0 mužov, v roku 2019 pripadalo na 100 žien 93,7 mužov.

Tabuľka č.:3 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia 2009-2019

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Muži	315	317	324	319	322	332	332	336	339	342	343
Ženy	350	351	340	338	339	348	347	348	352	359	366
SPOLU	665	668	664	657	661	680	679	684	691	701	709

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia 2009 – 2019

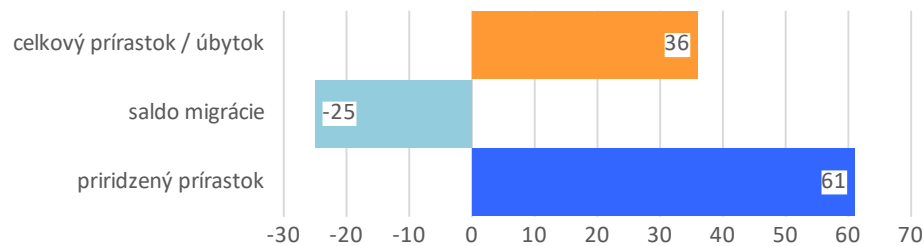

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na náraste počtu obyvateľov obce Rudlov v sledovanom období sa podieľal prirodzený prírastok počtu obyvateľov, ktorý v sledovanom období predstavuje +61 osôb. Saldo migrácie bolo záporné - 25 osôb.

Graf č.2: Podiel prirodzeného prírastku a salda migrácie na celkový vývoj počtu obyvateľov obce Zlatník v období 2009 – 2019

Zdroj: Štatistický úrad SR

Saldo migrácie bolo v rokoch 2009, 2013, 2014 a 2019 kladé, v rokoch 2016 a 2017 nulové a v ostatných rokoch záporné. Prirodzený prírastok bol v sledovanom období okrem roku 2015 kladný.

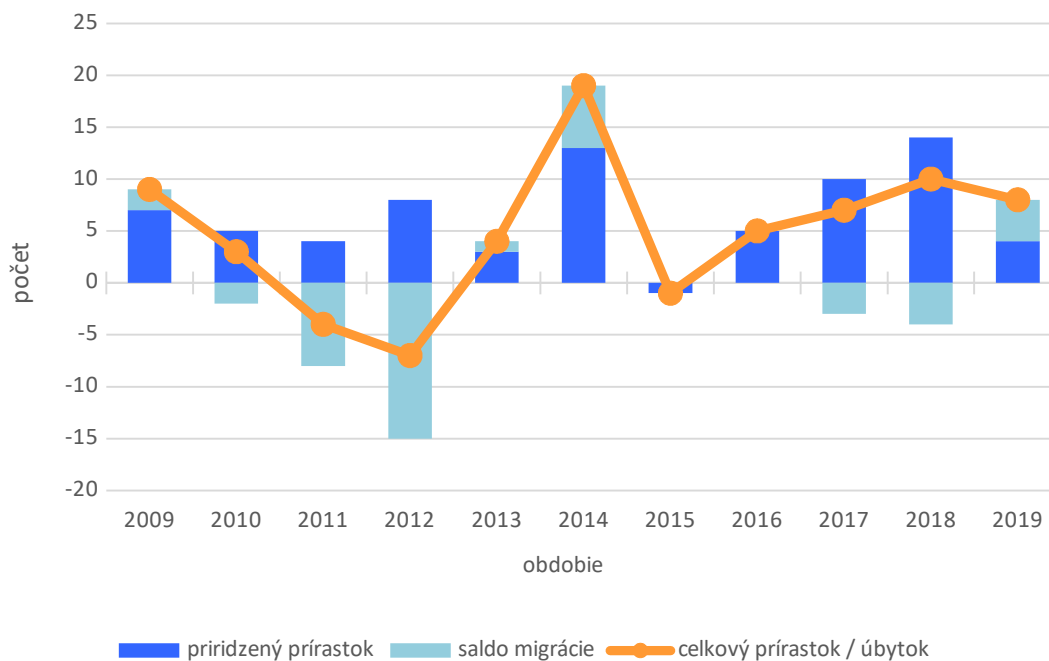
Tabuľka č.4: Vývoj celkového prírastku/úbytku obyvateľstva v období 2009 – 2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
narodení	13	14	11	10	9	18	5	12	15	16	10
zomrelí	6	9	7	2	6	5	6	7	5	2	6
priridzený prírastok	7	5	4	8	3	13	-1	5	10	14	4
pristáňovaní	15	10	3	1	8	13	16	3	8	10	14
odstáňovaní	13	12	11	16	7	7	16	3	11	14	10
saldo migrácie	2	-2	-8	-15	1	6	0	0	-3	-4	4
celkový prírastok	9	3	-4	-7	4	19	-1	5	7	10	8

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.3: Vývoj celkového prírastku/úbytku obyvateľstva v období 2009 – 2019

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.1.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Hlavné vekové skupiny sú vymedzené podľa vzťahu obyvateľstva k ekonomickej aktivite približnými vekovými hranicami vyjadrujúcimi potenciálny začiatok a potenciálny koniec ekonomickej aktivity. Rozlišujeme:

- **predproduktívny vek** (0 až 14 rokov)
- **produktívny vek** (15 až 64 rokov)
- **poproduktívny vek** (65 rokov a viac)

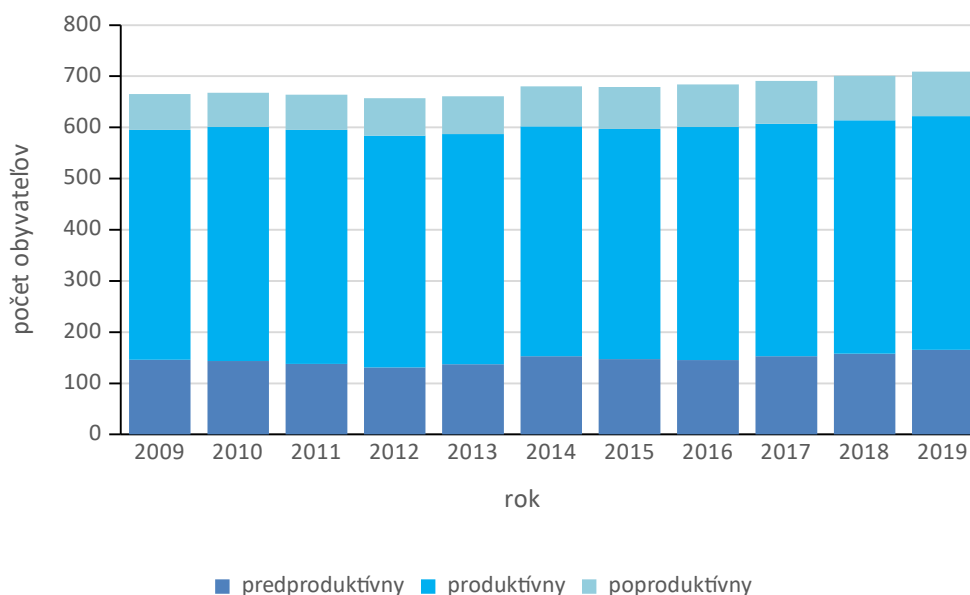
Tabuľka č.5: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období 2004 – 2014

Vek / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
predproduktívny	146	143	138	131	137	153	147	145	153	158	165
produktívny	449	458	457	453	450	449	450	456	454	456	457
poproduktívny	70	67	69	73	74	78	82	83	84	87	87
SPOLU	665	668	664	657	661	680	679	684	691	701	709

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.4: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období 2009 – 2019

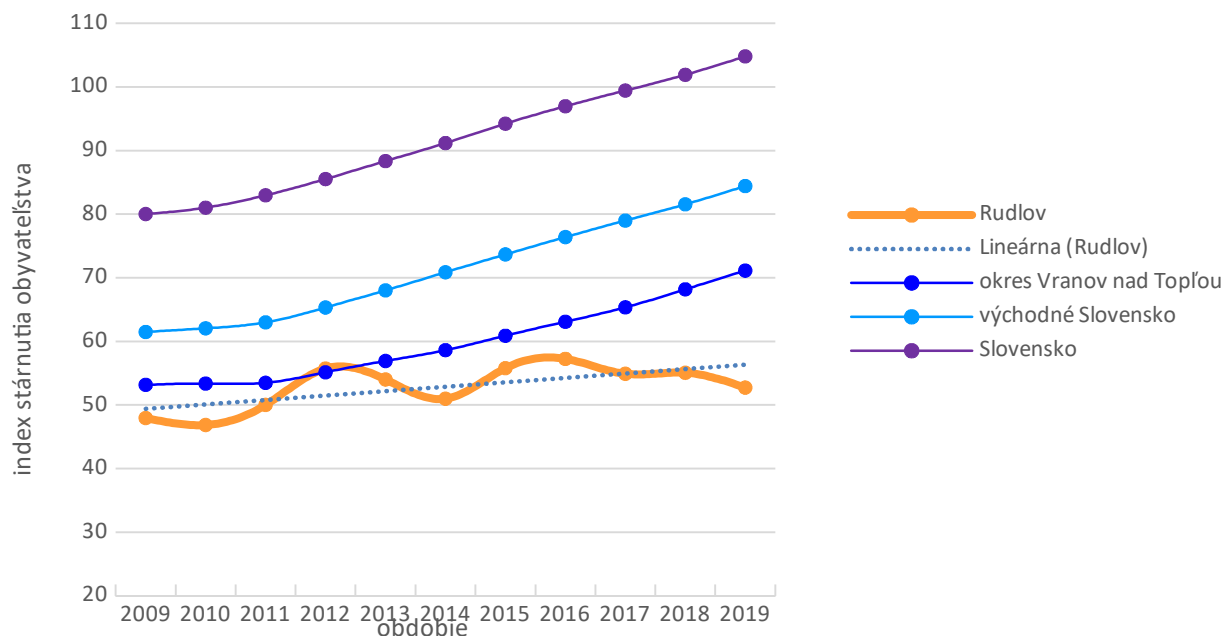
Zdroj: Štatistický úrad SR

Počas obdobia rokov 2009 - 2019 sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v predproduktívnom veku a to nárast o 19 obyvateľov, čo predstavuje nárast v tejto kategórii o 13,0%. Počet obyvateľov v produktívnom veku sa zvýšil o 8 osôb čo predstavuje v tejto kategórii nárast na úrovni 1,8%. Nárast bol zaznamenaný aj u obyvateľov v poproduktívnom veku a to o 17 osôb za sledované obdobie, čo predstavuje 24,3% v tejto kategórii. **Index stárnutia obyvateľstva**, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej zložky a predproduktívnej zložky obyvateľstva, sa počas sledovaného obdobia vyvíjal nerovnomerne. Na začiatku sledovaného obdobia v roku 2009 dosahoval hodnotu 47,95 čo predstavovalo 0,60 násobok hodnoty za Slovensko a 0,90 násobok hodnoty za okres Vranov nad Topľou. Na konci sledovaného obdobia v roku 2019 index stárnutia obyvateľov obce Rudlov bol 52,73 čo predstavovalo 0,50 násobok hodnoty za Slovensko a 0,74 násobok hodnoty za okres. Najvyššiu hodnotu (57,24) dosiahol v roku 2016 a najnižšiu (46,82) v roku 2010.

Takýto rozptyl v hodnotách je pri pomerne nízkom počte obyvateľov zo štatistického pohľadu prirodzený.

Graf č.5: Porovnanie vývoja indexu starnutia obyvateľov Rudlova, okresu Vranov nad Topľou, východného Slovenska a Slovenska v období rokov 2009 – 2019

Zdroj: Štatistický úrad SR

V porovnaní s okresom Vranov nad Topľou, regiónom Východného Slovenska a Slovenskom má z pohľadu starnutia obyvateľstva obec Rudlov priaznivejší vývoj. Index starnutia počas sledovaného obdobia kolíše a vykazuje mierne súpajúcu tendenciu, ale s najnižšími absolútnymi hodnotami v porovnaní s referenčnými územiaми. Index starnutia obyvateľstva obce Rudlov v roku 2009 bol 47,95, okresu Vranov nad Topľou 53,16, regiónu východného Slovenska 61,47 a Slovenska 80,01. V roku 2019 bol index starnutia obyvateľov obce Rudlov 52,73, okresu Vranov nad Topľou 71,12, regiónu východného Slovenska 84,41 a Slovenska 104,80.

Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že vývoj indexu starnutia obyvateľov obce Rudlov má za sledované obdobie síce mierne stúpajúcu tendenciu ale na nízkych hodnotách. Vzhľadom na pomerne nízky počet obyvateľov nie je stabilný a jeho vývoj nie je možné relevantne predpovedať.

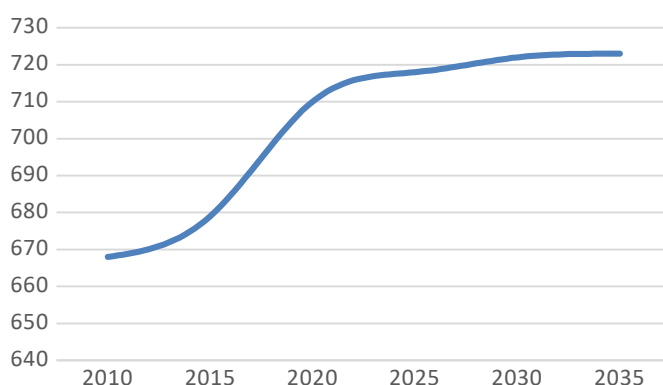
3.1.3 Prognóza vývoja obyvateľstva obce

Ako vstupné informácie pre posúdenie ďalšieho vývoja obyvateľov obce Rudlov boli použité informácie a výstupy z publikácie „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ spracovanej v októbri 2013 – Infostat. V tejto publikácii je spracovaná prognóza vývoja obyvateľov na úrovni okresov. Vychádzali sme z prognózy pre okres Vranov nad Topľou a zároveň aj z porovnania vzájomnej korelácie vývoja počtu obyvateľov okresu a obce Rudlov. Na základe výstupov z uvedeného materiálu sa dá skonštatovať, že počet obyvateľov v okrese bude mať spočiatku mierne narastajúcu tendenciu, s postupným zmierňovaním a poklesom na konci obdobia.

Na základe interpolácie vzťahu vývoja počtu obyvateľstva okresu a obce predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce Rudlov v 5 ročných intervaloch :

Tabuľka č.6: Prognóza vývoja obyvateľstva obce Rudlov do roku 2035.

Rok	Predpokladaný počet obyvateľov
2025	718
2030	722
2035	723

Zdroj: Štatistický úrad SR, Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 – Infostat, vlastný prepočet autorov.

Pri hodnotení výstupov je potrebné brať do úvahy, že menšie regionálne populačné jednotky sú vždy prognózované s nižšou spoľahlivosťou ako populácie väčších štátnych útvarov a to nezávisle na použitej prognostickej metóde. Z uvedeného dôvodu je potrebné výstupné údaje brať ako "prirodzený" vývoj za momentálnych podmienok. Zmeny v štruktúre ekonomiky blízkeho okolia, ako je napríklad príchod väčšieho investora a tým aj vytvorenie nových pracovných príležitostí, môže podstatným spôsobom ovplyvniť vývoj počtu obyvateľov obce smerom nahor. Na druhej strane zväčšovanie regionálnych rozdielov v rámci Slovenska, ale aj EÚ, môžu spôsobiť odchod ľudí za prácou do iných regiónov a tým ovplyvniť vývoj počtu obyvateľov smerom nadol. Dôležitá je aj lokálna sociálna politika vedenia obce. Prípadné vytýčenie nových stavebných obvodov, výstavba sociálnych bytov môžu vplývať na nárast počtu obyvateľov, zníženie bezpečnosti a atraktivity obce zase môžu spôsobiť zmiernenie tempa nárastu počtu obyvateľov, prípadne aj jeho pokles.

3.2 Marginalizované rómske komunity

Marginalizované rómske komunity sú definované ako komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie. Prvý ucelenejší prehľad o rómskych komunitách bol zverejnený v Atlase Rómskych komunít na Slovensku, kde sú údaje z roku 2004. Podľa Atlasu rómskych komunít z roku 2019 podiel rómskych obyvateľov v obci Rudlov je 31%-40%. čo predstavuje 151-200 obyvateľov. Bývajú na kraji obce, pričom 100 % obydľí má dostupný verejný vodovod a kanalizáciu. Podľa Atlasu rómskych komunít reálne 80% obydľí využíva verejný vodovod, 20% má vlastné studne a kanalizáciu využíva 90% obydľí. Takisto 100% obydľí má dostupnú elektrickú sieť a je aj reálne na sieť pripojených. Rozvod plynu má k dispozícii 100% obydľí, reálne je na ňu pripojených 95% . Tuhými palivami kúri 5% obydľí, zvyšných 95 kúri plynom alebo elektrinou.

3.3 Štruktúra obyvateľstva podľa národnostnej príslušnosti a vzdelania

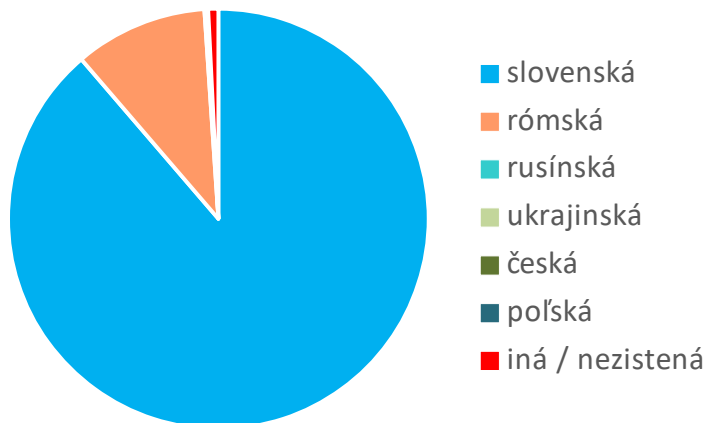
3.3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa národnostnej príslušnosti

Informácie o národnostnom zložení obyvateľstva obce Rudlov sme čerpali zo Štatistického úradu SR na základe sčítania obyvateľov v roku 2011. Zvlášť sa sledovali národnosti slovenská, rómska, ukrajinská, rusínska, česká a poľská, ktoré sa historicky vyskytujú v regióne. Ostatné národnosti sme zaradili do skupiny iná/nezistená.

Podľa sčítania obyvateľov v roku 2011 sa k slovenskej národnosti v obci hlásilo spolu 581 obyvateľov, čo predstavuje 88,7% obyvateľstva. Spolu 67 obyvateľov (10,2%) sa hlásilo k rómskej a 2 obyvateľia (0,3%) k českej národnosti. V prípade 5 obyvateľov (0,8%) sa národnosť nezistila.

Tabuľka č.7: Národnostné zloženie obyvateľstva obce Rudlov v roku 2011

Národnosť	počet	%
slovenská	581	88,7
rómska	67	10,2
rusínska	0	0,0
ukrajinská	0	0,0
česká	2	0,3
poľská	0	0,0
iná / nezistená	5	0,8

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa úrovne vzdelania

Údaje o vzdelaní obyvateľstva sa získavajú v pravidelných 10 ročných intervaloch pri sčítaní obyvateľstva. Posledné známe údaje sú z roku 2011 a z toho dôvodu ich považujeme za nerelevantné a preto sa touto témou nebudeme zaoberať. Aktuálne údaje budú dostupné na prelome rokov 2021/2022 po spracovaní dát zo sčítania obyvateľstva v roku 2021.

3.4 Nezamestnanosť

3.4.1 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie

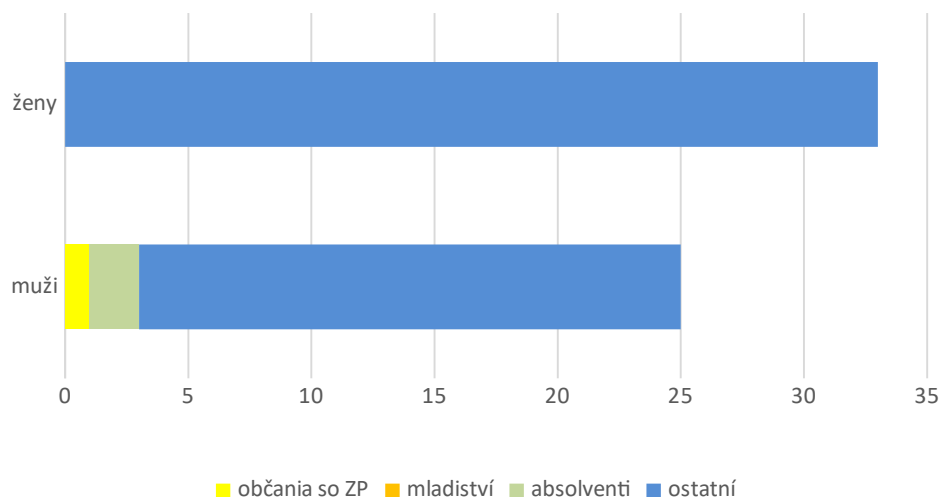
Celkový počet evidovných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Rudlov bol k 31.12.2020 spolu 58 z toho 33 žien 25 mužov a z toho sú 2 absolventi a 1 občan so zdravotným postihnutím.

Tabuľka č.8: Počet UoZ v obci Rudlov k 31.12.2020

	SPOLU	z toho		
		občania so ZP	mladiství	absolventi
Muži	25	1	0	2
Ženy	33	0	0	0
SPOLU	58	1	0	2

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Graf č.6: Počet UoZ v obci Rudlov k 31.12.2020

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

3.4.2 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie, veku a vzdelania

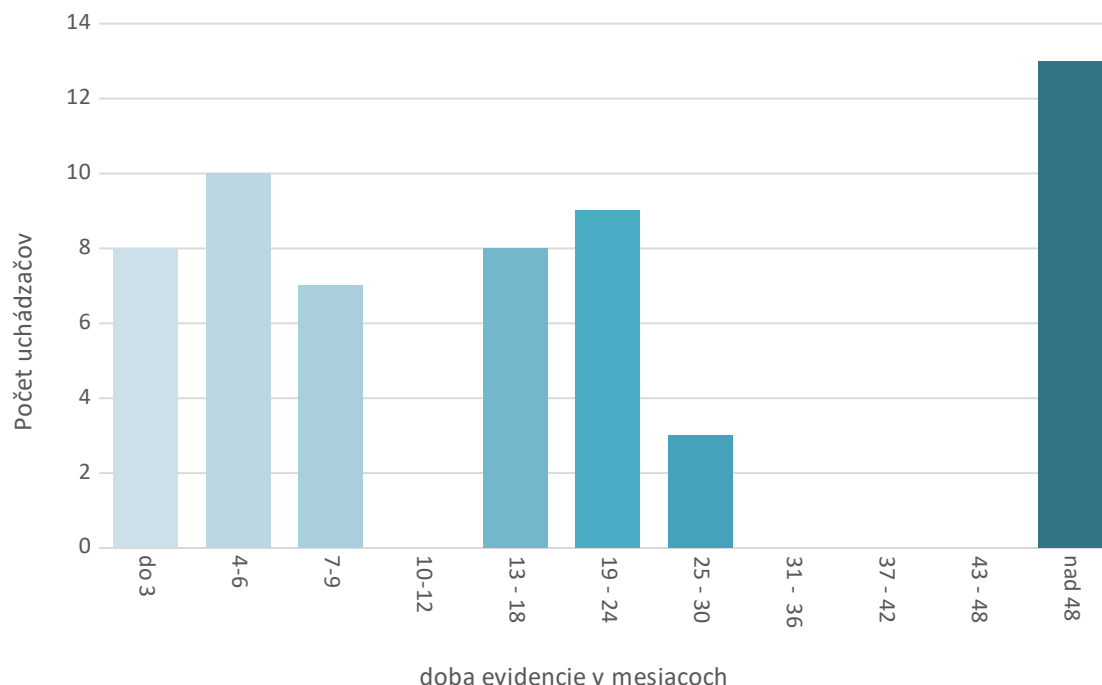
V štruktúre UoZ podľa dĺžky evidencie je kritická skupina dlhodobo nezamestnaných ľudí, ktorých návrat na trh práce je najťažší. V skupine od 10 do 12 a v skupinách 31 do 48 mesiacov nebol k 31.12.2020 v obci Rudlov evidovaný žiadny uchádzač. Najviac uchádzačov – spolu 13 bolo v skupine nad 48 mesiacov. Pomerne veľa (10) uchádzačov bolo aj v skupine od 4 do 6 mesiacov a tiež v skupinách od 19 do 24 mesiacov (9), do 3 mesiacov (8) a od 13 do 18 mesiacov (8)

Tabuľka č.9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie v obci Rudlov k 31.12.2020

	doba v evidencii uchádzačov o zamestnanie (mesiace)										
	do 3	4-6	7-9	10-12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
Muži	4	4	3	0	2	6	2	0	0	0	12
Ženy	4	6	4	0	6	3	1	0	0	0	1
SPOLU	8	10	7	0	8	9	3	0	0	0	13

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Graf č. 7 Štruktúra UoZ podľa doby evidencie v obci Rudlov k 31.12.2020

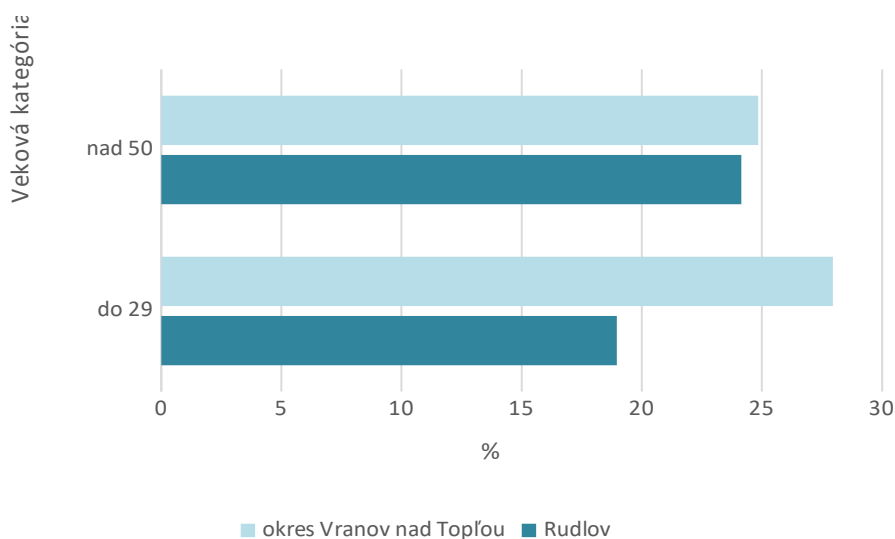

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

V štruktúre UoZ podľa veku sú dve kritické skupiny, a to skupina do 25 respektíve do 29 rokov a skupina nad 50 rokov. Tieto skupiny tvorili k 31.12.2020 na základe údajov z ÚPSVaR v štruktúre nezamestnaných podľa veku v obci Rudlov spolu 43,1 % (za okres Vranov nad Topľou je to 52,5%) celkového počtu UoZ. Z toho je po 18,9 % ľudí vo veku do 29 rokov a 24,1% vo veku nad 50 rokov. Štruktúra UzO v obci Rudlov v uvedených kategóriách v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolutných počtov, je priaznivejšia ako v okrese Vranov nad Topľou.

Graf č.8: Zastúpenie kritických skupín UoZ v obci Rudlov k 31.12.2020

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Najviac UoZ je v sgmente do 40 do 44 rokov veku a to 22 ľudí a najmene v segmente do 20 rokov a nad 60 rokov (1 človek).

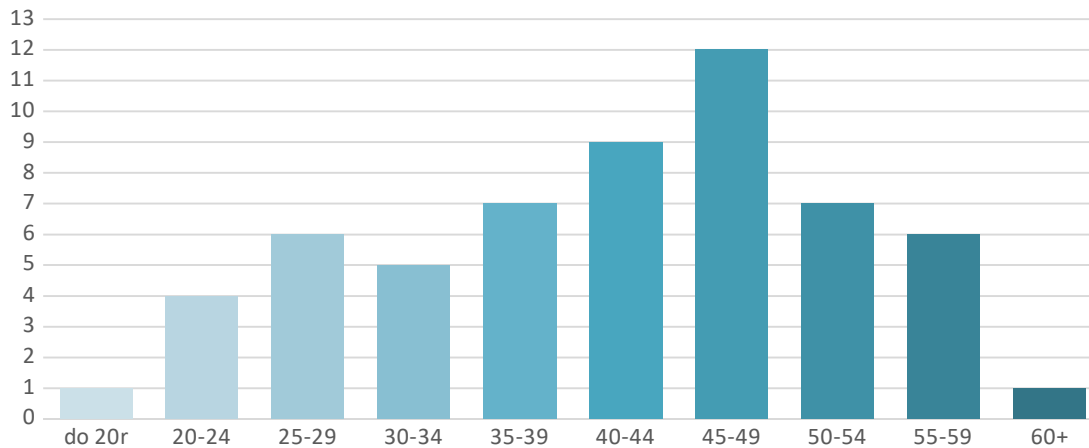
Tabuľka č.10: Štruktúra UoZ podľa veku v obci Rudlov k 31.12.2020

	vek uchádzača o zamestnanie									
	do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+
Muži	1	3	1	1	3	5	3	4	3	1
Ženy	0	1	5	4	4	4	9	3	3	0
SPOLU	1	4	6	5	7	9	12	7	6	1

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

Graf č.9 : Štruktúra UoZ podľa veku v obci Rudlov k 31.12.2020

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka č.11: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v obci Rudlov k 31.12.2020

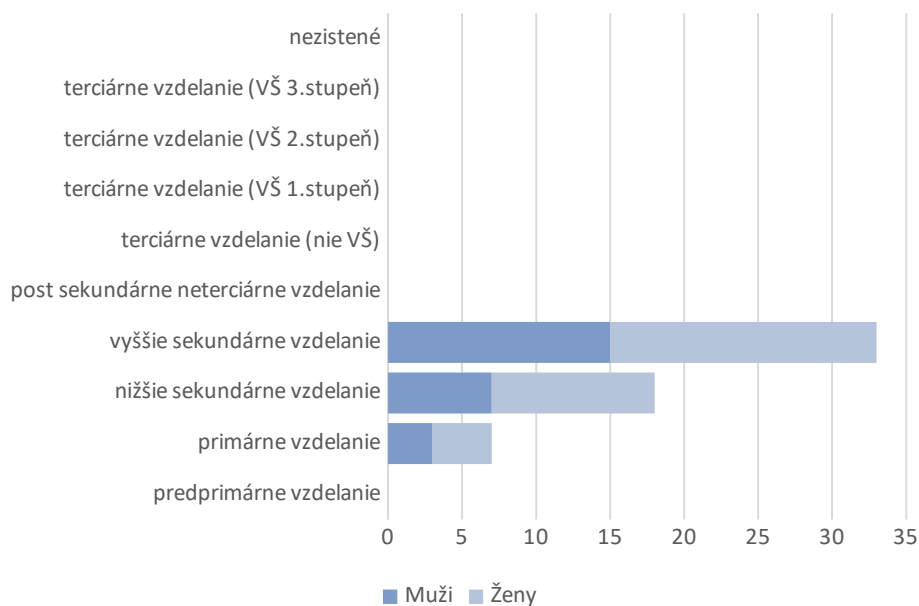
	Muži	Ženy	Spolu
predprimárne vzdelanie	0	0	0
primárne vzdelanie	3	4	7
nižšie sekundárne vzdelanie	7	11	18
vyššie sekundárne vzdelanie	15	18	33
post sekundárne neterciárne vzdelanie	0	0	0
terciárne vzdelanie (nie VŠ)	0	0	0
terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)	0	0	0
terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)	0	0	0
terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)	0	0	0
nezistené	0	0	0

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

Podľa klasifikácie ISCED (Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania) Bolo k 31.12.2020 v obci Rudlov najviac UoZ s ukončeným vyšším sekundárnym vzdelaním (úplné stredné s maturitou) a to spolu 33 UoZ z toho 15 mužov a 18 žien. Ďalej tu bola 1 žena s ukončeným VŠ vzdelaním 1. stupňa a 1 žena s ukončeným VŠ vzdelaním 2. stupňa.

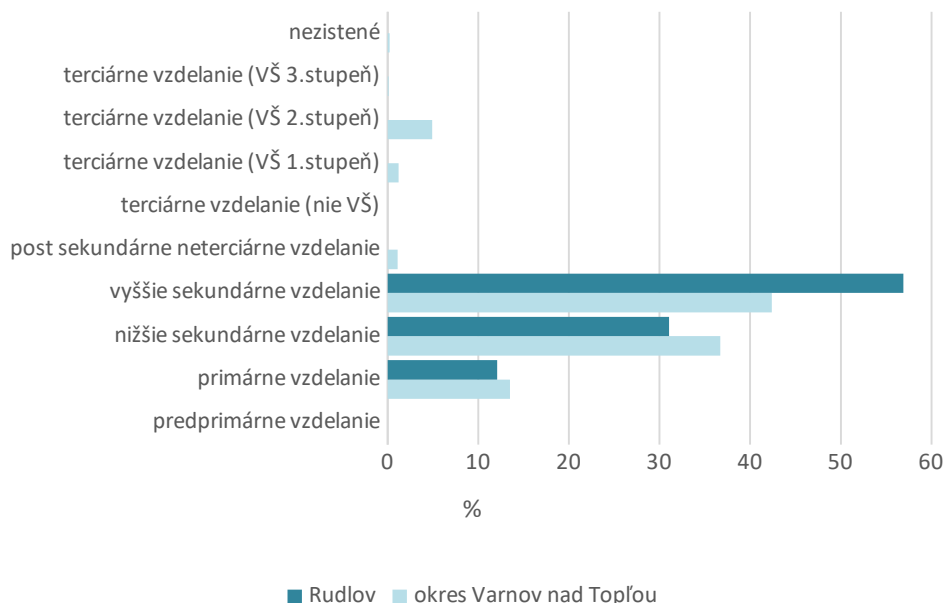
Graf č.10: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v obci Rudlov k 31.12.2020

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Aj keď porovnanie vzhľadom na celkový počet UoZ s okresom Vranov nad Topľou je problematické, v relatívnom porovnaní a pri zohľadnení rozdielnosti absolutných počtov sa dá skonštatovať že štruktúra UoZ v obci Rudlov zhruba kopíruje štruktúru v rámci okresu a nevykazuje od neho výraznejšie odchýlky.

Graf č.11: Porovnanie štruktúry UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v obci Rudlov s okresom Vranov nad Topľou k 31.12.2020

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

3.5 Celkové hodnotenie sociálneho potenciálu obce

Priemerný počet obyvateľov na jednu obec v okrese Vranov nad Topľou je 1189 obyvateľov/obec vrátane miest. Bez obcí so štatútom mesta je to 833 obyvateľov / obec. Obec Rudlov so svojimi 709 obyvateľmi k 31.12.2019 patrí medzi priemerné obce regiónu. Počet obyvateľov obce Rudlov v celom sledovanom období (2009 - 2019) plynule rástol nárast v počte obyvateľov predstavuje 44 osôb. V roku 2009 mala obec spolu 665 obyvateľov, na konci sledovaného obdobia v roku 2019 to bolo spolu 709 obyvateľov. Na náraste počtu obyvateľov obce Rudlov v sledovanom období sa podieľal prirodzený prírastok počtu obyvateľov, saldo migrácie bolo záporné. Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce do roku 2035 predpokladá mierne stúpajúcu tendenciu.

Počas obdobia rokov 2009 - 2019 Vo vekovej štruktúre obyvateľstva sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v predproduktívnom veku. Vývoj indexu stárnutia obyvateľov obce Rudlov za sledované obdobie kolísal s mierne stúpajúcou tendenciou.

Podľa sčítania obyvateľov v roku 2011 sa k slovenskej národnosti v obci hlásilo spolu 581 obyvateľov, čo predstavuje 88,7% obyvateľstva. Spolu 67 obyvateľov (10,2%) sa hlásilo k rómskej a 2 obyvateľia (0,3%) k českej národnosti. V prípade 5 obyvateľov (0,8%) sa národnosť nezistila.

Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Rudlov bol k 31.12.2020 spolu 58 z toho 33 žien 25 mužov a z toho sú 2 absolventi a 1 občan so

zdravotným postihnutím. Podľa dĺžky evidencie bolo najviac UoZ v kritickej skupine (nad 48 mesiacov) s to spolu 19. V štruktúre UoZ podľa veku sú dve kritické skupiny, a to skupina do 25 respektíve do 29 rokov a skupina nad 50 rokov. Tieto skupiny tvorili k 31.12.2020 na základe údajov z ÚPSVaR v štruktúre nezamestnaných podľa veku v obci Rudlov spolu 43,1 % (za okres Vranov nad Topľou je to 52,5%) celkového počtu UoZ. Z toho je po 18,9 % ľudí vo veku do 29 rokov a 24,1% vo veku nad 50 rokov. Štruktúra UzO v obci Rudlov v uvedených kategóriách v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolutných počtov, je priaznivejšia ako v okrese Vranov nad Topľou.

4. Ekonomická charakteristika a charakteristika podnikateľského prostredia

Ekonomika úzko súvisí s podnikateľským prostredím a to je potrebné posudzovať v širšom historickom, geografickom a politickom kontexte.

4.1 Historický vývoj ekonomiky a podnikateľské prostredie okresu Vranov nad Topľou

4.1.1 Historický vývoj ekonomiky okresu

Územie okresu Vranov nad Topľou bolo v minulosti charakteristické ako poľnohospodárska oblasť. Obrábne pôdy a drveorubačstvo bolo dopĺňané domáckou a drobnou remeslenou výrobou ako napríklad výroba plátna z ľanu a konope, kolárstvo, kováčstvo, výroba kôš (Rudlov) , výroba košov a metiel (Zámutov) V mestách Vranov nad Topľou a Hanušovce sa prirodzene rozvíjali aj remeslá ako napríklad čižmárstvo, garbiarstvo, ševcovstvo, krajčírstvo. Prvé cechy vo Vranove vznikli už v 16. storočí ale napriek tomu ani jedno z miest okresu nepatrilo medzi výrazné remeselné centrá na území východného Slovenska. Pri prechode z remeselnej na manufaktúrnú výrobu v 19. storočí sa pomery v okrese veľmi nezmenili, čo prispelo aj k zaostávaniu územia oproti rozvinutejším oblastiam Slovenska. Začiatkom 20. storočia v priemysle vranovského okresu pracovalo len 9,8% ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Zásadnejší rozvoj priemyslu okresu nastal až po II. svetovej vojne a bol založený na dostupných surovinách – drevná hmota, slieka, andezit a tehliarska hlinka. Na báze týchto surovín sa začal rozvíjať priemysel papiera a celulózy a priemysel stavebných hmôt. Neskôr sa pridal aj textilný priemysel. V roku 1987 pracovalo 90% zamestnancov v priemysle okresu práve v týchto troch odvetviach

Priemysel papiera a celulózy - Bukóza Vranov 3 422 zamestnancov

Priemysel stavebných hmôt - Cementáreň Bystré 423 zamestnancov, Pórobetón Vranov 179 zamestnancov, Tehelne Hanušovce 98 zamestnancov.

Textilný priemysel - Slovenka Vranov 1 749 zamestnancov a Lykotex Hlinné 176 zamestnancov

Ďalšie odvetvia boli zastúpené nasledovne:

Elektrotechnický a kovospracujúci priemysel - Sandrik Hanušovce 188 zamestnancov, Výrobné družstvo Zemplí vo Vranove nad Topľou, MEZ Michalovce vo Vranove

Strojárska výroba (len krátko od 1982) - Závod Mechanizácia traťového hospodárstva Vranov 280 zamestnancov .

Konfekčný priemysel - Vzorodev Hanušovce 53 zamestnancov, Odeta Vranov 35 zamestnancov MP Kogutex Prešov Bystré 57 zamestnancov a STS 290 zamestnancov

Potravinársky priemysel - Východoslovenské pekárne a cukrárne vo Vranove 41 zamestnancov, prevádzka Hanušovce 8 zamestnancov

Transformácia ekonomiky Slovenska po roku 1989 z centrálne riadenej ekonomiky na ekonomiku trhovú spôsobila v okrese vážne problémy kvôli jednostranne zameranému priemyslu, ktorý sa nedokázal dostatočne diverzifikovať. Procesy spôsobené privatizáciou (1990 – 1991), keď štátne podniky prešli do súkromného vlastníctva, sa odzrkadlili na veľkostnej štruktúre ekonomiky. V roku 1995 64% firiem patrilo do kategórie do 100 zamestnancov a len jeden – Bukóza nad 2 500 zamestnancov. V roku 2019 patrilo 98,3% podnikov (okrem živnostníkov) do kategórie 0-49 zamestnancov, 1,4% do kategórie 50-249 zamestnancov a 0,3% do kategórie nad 500 zamestnancov.

Okres Vranov nad Topľou je priemyselným okresom, priemysel zamestnáva 25,9 % zamestnancov (priemer v rámci slovenska je len o 2,7 percentuálneho bodu vyšší). Momentálne je najviac podnikov svojou činnosťou zameraných na veľkoobchod, maloobchod, opravu motorových vozidiel a motocyklov, priemysel a stavebníctvo. Významná časť podnikov sa zaoberá odbornými, vedeckými a technickými činnosťami. Ďalším významným zamestnávateľom je školstvo, obchod, zdravotníctvo a verejná správa. Napriek vhodným prírodným podmienkam poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov nemá v ekonomike okresu a tým aj v zamestnanosti výrazné postavenie.

Na hospodárstvo okresu nepriaznivo pôsobí zlá dostupnosť územia, ktorému chýba prepojenie na medzinárodnú sieť diaľnic a rýchlostných ciest, a ktoré v regióne ani nie je plánované.

4.1.2 Podnikateľské prostredie okresu

Samospráva nemá priame kompetencie v oblasti ekonomiky a opatrení na trhu práce. V rámci svojich kompetencií sa môže snažiť vytvoriť podmienky pre zlepšenie podnikateľského prostredia a rozvoj podnikania v obci, prípadne marketingovo podporovať obraz obce ako miesta vhodného pre podnikanie.

Základný obraz o celkovej kvalite podmienok na podnikanie bol spracovaný na úrovni okresov formou Indexu regionálneho podnikateľského prostredia (IRPP), ktorý spracovala Podnikateľská aliancia Slovenska v rámci projektu Konkurencieschopné regióny 21, ktorého cieľom bolo identifikovať konkurenčné výhody a nevýhody podnikateľského prostredia v jednotlivých okresoch SR a naformulovať vhodné stratégie ekonomického rozvoja regiónov. IRPP je výstupom komplexného modelu a je počítaný pre každý okres v SR na základe dostupných štatistických dát a údajov získaných z prieskumu medzi manažérmi firiem. Okres Vranov nad Topľou sa indexom 2,85 umiestnil v rámci Slovenska na 70. mieste z celkových 79.

Podľa hodnotenia IRPP sú ako najväčšie konkurenčné výhody okresu sú vnímané:

- dostupnosť voľnej pracovnej sily s primeranými
- mzdovými očakávaniami,
- relatívne uspokojujúcu vymožitelnosť práva na okresnom súde,
- prevažujúco pozitívny vplyv úradov na podnikanie
- nízka miera korupcie medzi súkromnými podnikmi.

Na druhej strane ako najväčšie bariéry rozvoja podnikania okresu sú vnímané:

- v okrese chýbajú kvalitní a kvalifikovaní pracovníci (cestujú za lepšou prácou za jeho hranice).
- okres má nevýhodnú polohu na podnikanie
- zaostávajúca kvalita cestnej infraštruktúry.

Samotná obec Rudlov leží mimo hlavných dopravných ťahov regiónu. K ceste I/18 spájajúcej Vranov nad Toľou a Prešov je z centra obce 2,1 km (3 min) a k najbližšej železničnej stanici na trase Prešov – Humenné sú zo stredu obce 3 km (5 min). Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 69 km a Poprad 120 km. Cesta k obidvom trvá do 1,5 hodiny. Najbližšie napojenie na európsku diaľničnú sieť prostredníctvom diaľnice D1 je vzdialené z obce 42 km (55 min) katastri mesta Prešov. V prípade dobudovania rýchlostnej cesty R4 vrátane severného obchvatu Prešova to bude 25 km (25 min) v katastri obce Lipníky.

Vzhľadom na polohu obce Rudlov v rámci okresu a fakt, že infraštruktúra, úrady, školstvo a ľudské zdroje sú spoločné alebo porovnateľné s okresom, môžeme index regionálneho podnikateľského prostredia platný pre okres Vranov nad Topľou aplikovať aj na obec Rudlov.

4.2 Štruktúra ekonomiky obce Rudlov

V rámci národného hospodárstva poznáme nasledovné sektory:

Primárny sektor: Je najvýznamnejší sektor ekonomiky, tvorený odvetviami produkujúcimi základné suroviny a materiály. Patria sem ťažobný priemysel, poľnohospodárstvo, lesníctvo, energetika. Charakteristické je pre neho nízke tempo vedecko-technického pokroku, pomalý rast produktivity, vysoká investičná náročnosť, relatívne malá ziskovosť výroby malý záujem súkromného sektora.

Sekundárny sektor: Nadväzuje na primárny sektor a patrí sem spracovateľský priemysel a stavebníctvo. Tento výrazne ovplyvňuje stupeň rozvoja ekonomiky i životnej úrovne obyvateľstva. Charakteristické je pre neho rýchle tempo zavádzania vedecko-technického pokroku, rýchly rast produktivity práce pomerne rýchla obmena sortimentu vyrábaných výrobkov vysoká investičná náročnosť neustále sa prehĺbujúca deľba práce, užšia špecializácia a väčšia vzájomná závislosť jednotlivých výrobcov.

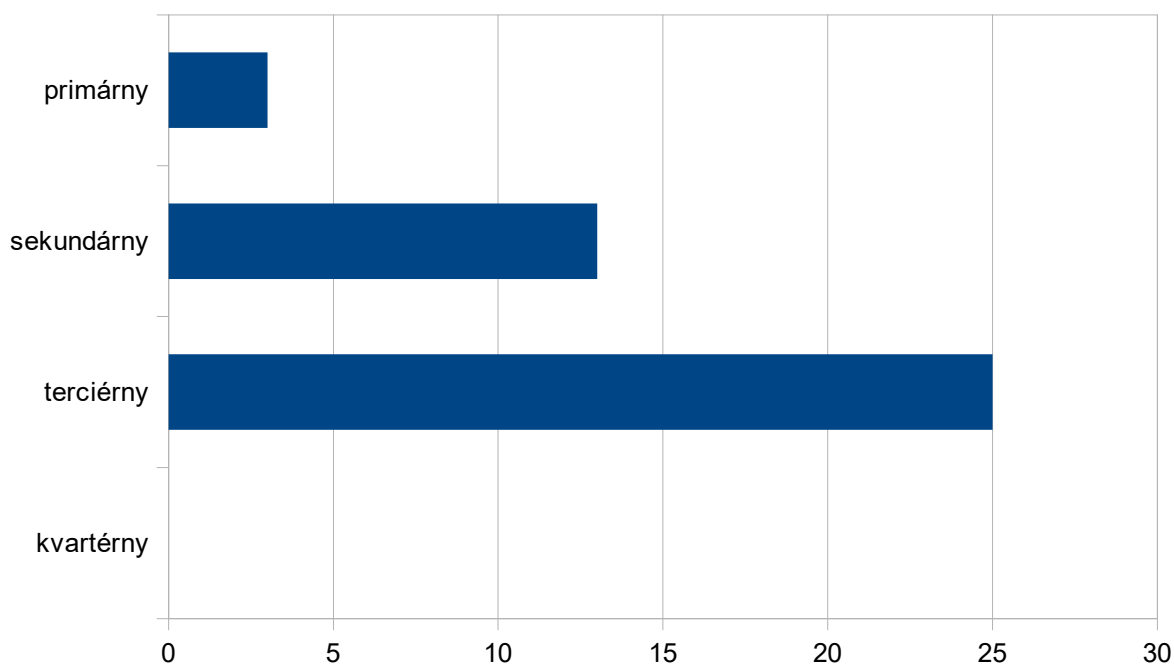

Terciálny sektor: Sem patria všetky druhy služieb (platené aj neplatené) - obchod, doprava, spoje. Je najrýchlejšie sa rozvíjajúci vo vyspelých krajinách, relatívne najnižšia investičná náročnosť, vysoké tempo zavádzania vedecko-technického pokroku, vysoký rast produktivity,

Kvartérny sektor: Tento sektor tvorí oblasť vedy a techniky, školstvo, zdravotníctvo. Jeho osamostatnenie si vyžiadalo rýchly rozvoj vedy a techniky, rast vzdelanosti, zvyšovanie kvalifikácie a rozvoj zdravotníckej starostlivosti na rozvoji tohto sektora sa najviac podieľa štát. Oblasti kvartérneho sektora sú finančne náročné a z pohľadu profitu nevýhodné. Väčšina odvetví je financovaná z verejných zdrojov

K 31.12.2019 bolo na území obce Rudlov spolu 37 fyzických osôb, žiadny SHR a 4 podniky. Z toho najviac subjektov podnikalo v terciálnom sektore (25) a v sekundárnom sektora (13) Primárny sektor bol zastúpený 3 subjektmi a kvartérny žiadnym.

Graf č.12: Zastúpenie subjektov v jednotlivých sektoroch ekonomiky v obci Rudlov k 31.12.2019

Zdroj: Živnostenský a obchodný register SR, údaje obecného úradu Rudlov

4.3 Zamestnávateľia

4.3.1 Vývoj počtu právnických osôb

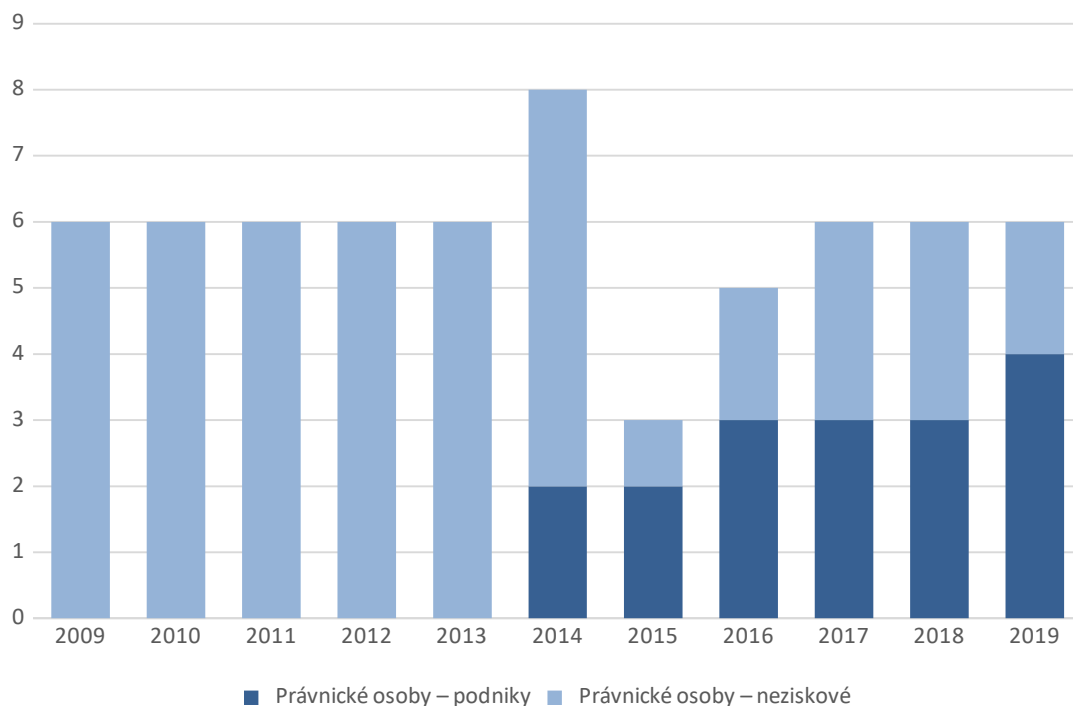
Celkový počet právnických osôb bol v roku 2019 rovnaký ako v roku 2009 a to 6, s výkyvom v rokoch 2014 a 2015, pričom v prvých piatich rokoch sledovaného obdobia nebola zaregistrovaná žiadna právnická osoba – podnik.

Tabuľka č.12: Vývoj počtu právnických osôb v obci Rudlov v období rokov 2009 až 2019.

Kategória / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Právnické osoby – podniky	0	0	0	0	0	2	2	3	3	3	4
Právnické osoby – neziskové	6	6	6	6	6	6	1	2	3	3	2
Právnické osoby spolu	6	6	6	6	6	8	3	5	6	6	6

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.13: Vývoj počtu právnických osôb v obci Rudlov v období rokov 2009 až 2019.

Zdroj: Štatistický úrad SR

Celkový počet právnických osôb - podnikov v období rokov 2009 – 2013 bol nulový. Od roku 2014 do roku 2019 stúpol počet právnických osôb – podnikov z 2 na 4. Pre orientáciu v téme počtu podnikov v obci čiastočne posluží relatívne porovnanie počtu podnikov a to vo vyjadrení počtu podnikov na 100 obyvateľov.

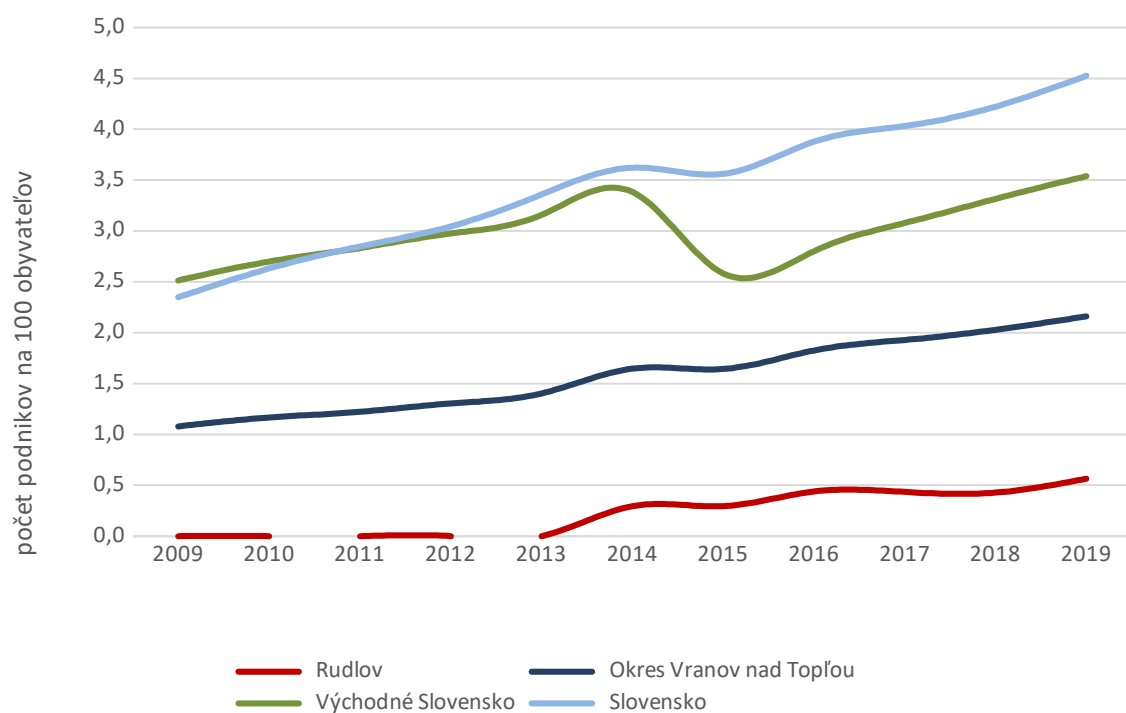

Tabuľka č. 13: Porovnanie zastúpenia podnikov na 100 obyvateľov v obci Rudlov s okresom Vranov nad Topľou, Východným Slovenskom a Slovenskom v období rokov 2009 -2019

Územie / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rudlov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6
Okres Vranov nad Topľou	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,6	1,6	1,8	1,9	2,0	2,2
Východné Slovensko	2,5	2,7	2,8	3,0	3,2	3,4	2,6	2,8	3,1	3,3	3,5
Slovensko	2,3	2,6	2,8	3,0	3,4	3,6	3,6	3,9	4,0	4,2	4,5

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.14: Porovnanie zastúpenia podnikov na 100 obyvateľov v obci Rudlov s okresom Vranov nad Topľou, Východným Slovenskom a Slovenskom v období rokov 2009 -2019

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ak porovnáme počet právnických osôb - podnikov na 100 obyvateľov, do roku 2009 nebola v obci evidovaná žiadna právnická osoba – podnik až v roku 2014 tu zaregistrovali 2 podniky čo predstavovalo 0,3 podniku/100 obyvateľov. Počet podnikov v roku 2019 bol 4 čo predstavuje 0,6 podniku/100 obyvateľov. Je to najmenej zo všetkých sledovaných nadradených regiónov, kde tento ukazovateľ mal stúpajúcu tendenciu. Počet podnikov na 100 obyvateľov mal aj v obci Rudlov stúpajúcu tendenciu, ale v nižších absolútnych hodnotách a s miernejšou tendenciou.

4.3.2 Vývoj počtu fyzických osôb

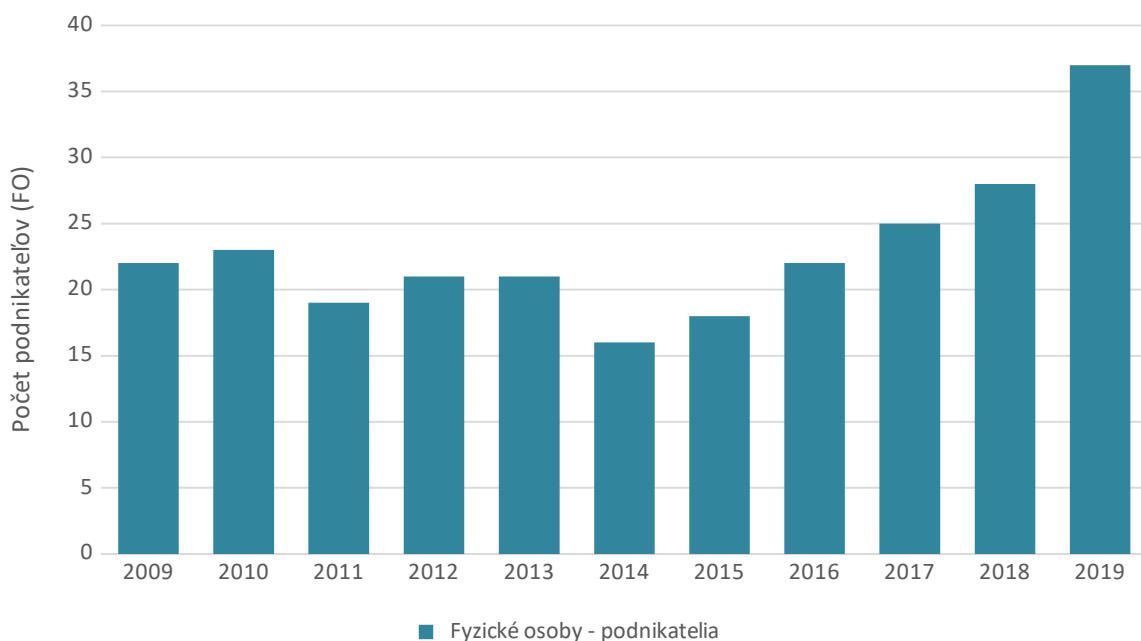
Na začiatku sledovaného obdobia k 31.12.2009 bolo v obci Rudlov spolu 22 podnikateľov, z toho boli všetci živnostníci. Nikto nevykonával slobodné povolanie a nebol tu evidovaný žiadny SHR. K 31.12.2019 bolo v obci Rudlov evidovaných spolu 37 podnikateľov - fyzických osôb, z toho bolo všetkých 37 živnostníkov (nikto nevykonával slobodné povolanie) a žiadny samostatne hospodáriaci roľník (SHR).

Tabuľka č.14: Vývoj počtu fyzických osôb-podnikateľov v obci Rudlov v období rokov 2009 až 2019.

Kategória / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fyzické osoby - podnikatelia	22	23	19	21	21	16	18	22	25	28	37

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.15: Vývoj počtu fyzických osôb-podnikateľov v obci Rudlov v období rokov 2009 až 2019.

Zdroj: Štatistický úrad SR

V roku 2009 pripadalo na 100 obyvateľov obce Rudlov 3,3 fyzických osôb - podnikateľov. V tom istom období v rámci okresu Vranov nad Topľou a v rámci Východného Slovenska to bolo 6,5 FO na obyvateľa, ale v rámci Slovenska až 7,6. Najvyšší podiel FO na 100 obyvateľov bol v roku 2019 a to 5,2, kým v okrese to bolo 6,6, v rámci Východného Slovenska 5,5 a v rámci Slovenska 6,4.

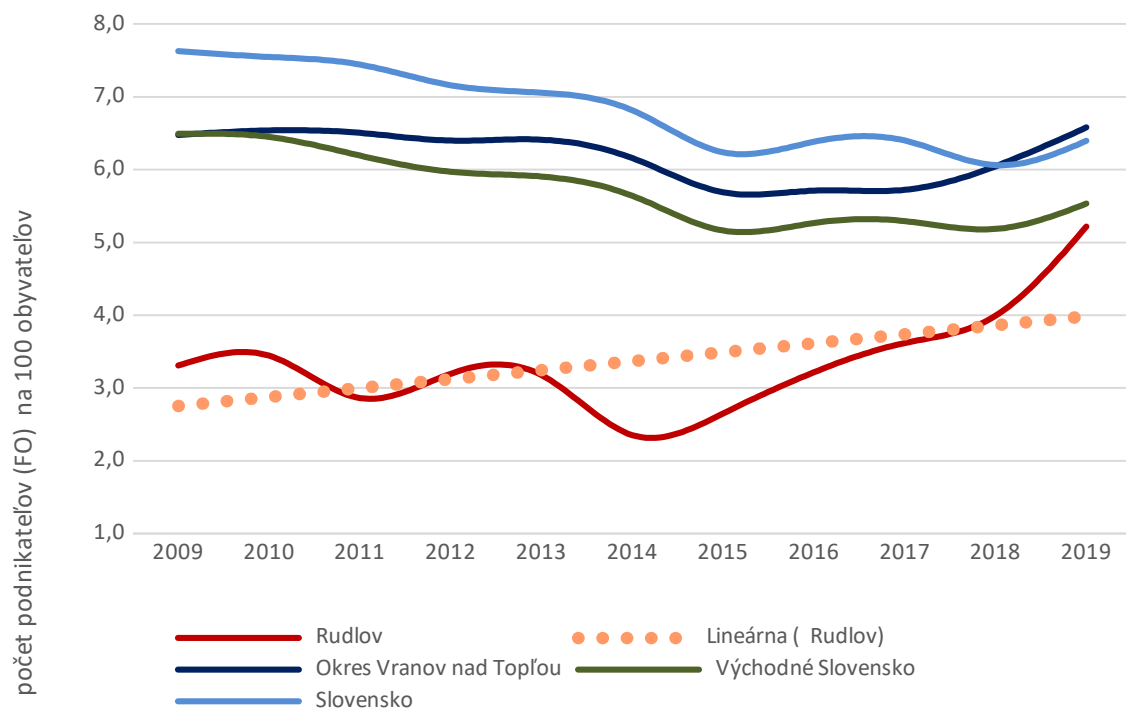

Tabuľka č.15: Porovnanie zastúpenia fyzických osôb - podnikateľov na 100 obyvateľov v obci Rudlov s okresom Vranov nad Topľou, Východným Slovenskom a Slovenskom v období rokov 2009 -2019

Územie / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rudlov	3,3	3,4	2,9	3,2	3,2	2,4	2,7	3,2	3,6	4,0	5,2
Okres Vranov nad Topľou	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4	6,2	5,7	5,7	5,7	6,0	6,6
Východné Slovensko	6,5	6,4	6,2	6,0	5,9	5,6	5,2	5,3	5,3	5,2	5,5
Slovensko	7,6	7,5	7,4	7,2	7,1	6,8	6,2	6,4	6,4	6,1	6,4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.16: Porovnanie vývoja počtu fyzických osôb - podnikateľov na 100 obyvateľov v obci Rudlov, v okrese Vranov nad Topľou, v oblasti Východné Slovensko a na Slovensku v období rokov 2009 až 2019 a trendová spojnice vývoja počtu FO v obci Rudlov

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzhľadom na pomerne malý rozsah spracovaných štatistických údajov je ťažké sledovať tendencie vývoja a takisto sa ťažko dá predpovedať budúci vývoj. Trendová spojnice vývoja počtu FO v obci Rudlov má však stúpajúci priebeh z čoho môžeme usudzovať, že vývoj počtu FO v budúcnosti môže pokračovať v tendencii rastu. Závisí to však hlavne od vonkajších faktorov (pandémie a s ňou spojená nastupujúca hospodárska, kríza, politická situácia), ale tiež od opatrení ktoré obec na podporu podnikania prijme a zrealizuje.

4.3.3 Poľnohospodárstvo a lesy

Celková výmera pôdneho fondu obce Rudlov predstavuje 1 604,22 ha, z toho poľnohospodárska pôda predstavuje 584,49 ha, čo je 36,43% celkovej výmery katastra a

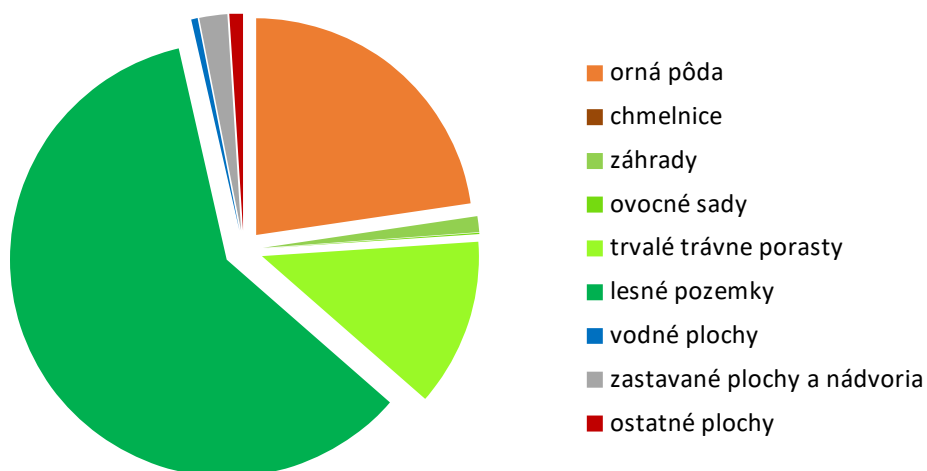
nepoľnohospodárska pôda predstavuje 1 019,72 ha, čo predstavuje 63,57 % celkovej výmery katastra obce. Najvyššie zastúpenie majú lesné pozemky (59,99%), nasleduje orná pôda (22,66 %), trvalé trávne porasty (12,49 %) a zastavené plochy a nádvorcia (2,09 %). Záhrady predstavujú 1,71% plochy katastra obce. Ostatné plochy sú zastúpené menej ako 1 %.

Tabuľka č.16: Pôdny fond obce Rudlov k 31.12.2020

Typ pozemku	výmera v ha	%
Celková výmera	1 604,22	100
Poľnohospodárska pôda	584,49	36,43
orná pôda	363,52	22,66
chmelnice	0,00	0,00
záhrady	19,11	1,19
ovocné sady	1,48	0,09
trvalé trávne porasty	200,38	12,49
Nepoľnohospodárska pôda	1 019,72	63,57
lesné pozemky	962,40	59,99
vodné plochy	7,75	0,48
zastavané plochy a nádvorcia	33,57	2,09
ostatné plochy	16,00	1,00

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.17: Pôdny fond obce Rudlov k 31.12.2020

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podnikaním v oblasti poľnohospodárstva sa v obci nezaobrá žiadny samostatne hospodáriaci roľník. Poskytovaním služieb v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva sa venujú 2 podnikatelia. Poľnohospodársku pôdu obrába Agrodružstvo v Soli so sídlom v obci Sol'.

4.3.4 Štátne a verejné inštitúcie

Okrem obecného úradu nie sú v obci žiadne iné štátne alebo verejné inštitúcie.

Tabuľka č.17: Organizácie Obce Rudlov

Organizácia	Názov	Počet zamestnancov
Organizácie obce	Obecný úrad	3
	Materská škola	5
	Základná škola	5

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

4.4 Celková charakteristika ekonomiky obce

K 31.12.2019 bolo na území obce Rudlov spolu 37 fyzických osôb, žiadny SHR a 4 podniky. Z toho najviac subjektov podnikalo v terciérnom sektore (25) a v sekundárnom sektora (13) Primárny sektor bol zastúpený 3 subjektmi a kvartérny žiadnym. Celkový počet právnických osôb bol v roku 2019 rovnaký ako v roku 2009 a to 6, s výkyvom v rokoch 2014 a 2015, pričom v prvých piatich rokoch sledovaného obdobia nebola bola zaregistrovaná žiadna právnická osoba – podnik. Celkový počet právnických osôb - podnikov v období rokov 2009 – 2013 bol nulový. Od roku 2014 do roku 2019 stúpol počet právnických osôb – podnikov z 2 na 4. Na začiatku sledovaného obdobia k 31.12.2009 bolo v obci Rudlov spolu 22 podnikateľov, z toho boli všetci živnostníci. Nikto nevykonával slobodné povolanie a nebol tu evidovaný žiadny SHR. K 31.12.2019 bolo v obci Rudlov evidovaných spolu 37 podnikateľov - fyzických osôb, z toho bolo všetkých 37 živnostníkov (nikto nevykonával slobodné povolanie) a žiadny samostatne hospodáriaci roľník (SHR). Okrem obecného úradu nie sú v obci žiadne iné štátne alebo verejné inštitúcie.

Podnikaním v oblasti poľnohospodárstva ktoré v minulosti bolo pre obec charakteristické, sa v obci nezaobrá žiadny samostatne hospodáriaci roľník. Poskytovaním služieb v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva sa venujú 2 podnikatelia. Poľnohospodársku pôdu obrába Agrodružstvo v Soli so sídlom v susednej obci Sol'. V obci prakticky neexistuje žiadny významnejší zamestnávateľ, pracovné miesta v obci vytvára Obecný úrad a SZČO. Obyvatelia dochádzajú za prácou do susedných ale aj vzdialenejších obcí.

Vzhľadom na pomerne malý rozsah spracovaných štatistických údajov je ťažké sledovať tendencie vývoja a takisto sa ťažko dá predpovedať budúci vývoj. Trendová spojnice vývoja počtu FO v obci Rudlov má však stúpajúci priebeh z čoho môžeme usudzovať, že vývoj počtu FO v budúcnosti môže pokračovať v tendencii rastu. Závisí to však hlavne od vonkajších faktorov (pandémia a s ňou spojená nastupujúca hospodárska, kríza, politická situácia), ale tiež od opatrení ktoré obec na podporu podnikania prijme a zrealizuje.

5. Charakteristika stavu občianskej vybavenosti

5.1 Bývanie

5.1.1 Základné údaje o domovom a bytovom fonde

V obci sa nenachádzajú žiadne bytové domy. Rodinných domov je spolu 167, z toho 142 je obývaných ľuďmi prihlásenými na trvalý pobyt. Neobývaných domov je v obci spolu 25 (15%) .

Tabuľka č.18: Počet a obývanosť bytov v roku 2020

Počet bytov v bytových domoch				Počet bytov v rodinných domoch			
Spolu	obývané	neobývané	nezistené	Spolu	obývané	neobývané	nezistené
0	0	0	0	167	142	25	0

Zdroj: Evidencia OÚ Rudlov

Neobývané domy predstavujú potenciál pre rekonštrukciu ako víkendové domy a chalupy, ale aj pre trvalé bývanie.

5.2 Zdravotníctvo

V obci Rudlov nie je žiadne zdravotnícke zariadenie ani lekáreň. Najbližší všeobecný lekár pre deti a dospelých a najbližšia zubná ambulancia -je v obci v obci Sol' (2 km) Obyvatelia obce využívajú zariadenia poskytujúce zdravotnícku starostlivosť v samotnom okresnom meste – vo Vranove nad Topľou (12km), kde sa poskytovatelia zdravotnej starostlivosti sústreďujú prevažne v objekte nemocnice.

Lekárska služba prvej pomoci pre obyvateľov obce Rudlov má svoju stanicu v meste Vranov nad Topľou. Takisto vo Vranove nad Topľou je najbližšia stanica Rýchlej lekárskej pomoci a tu sú aj ďalší poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a nemocnica ktorú prevádzkuje Svet zdravia n.o.

5.3 Technická infraštruktúra

5.3.1 Vodovod, kanalizácia

V obci Rudlov je vybudovaná vodovodná sieť aj Vodovodná sieť má dĺžku 3,3 km a je na ňu napojených 59,3% obyvateľov. Na kanalizačnú sieť s dĺžkou 3,2 km je napojených 91 % obyvateľov obce.

Tabuľka č.19: Vodovod a kanalizácia

Poskytovateľ	
Dĺžka vodovodnej siete (v metroch)	3353,00
% napojenia obyvateľov	59,3 %
Dĺžka kanalizácie (v metroch)	3273,00
% napojenia obyvateľov	91,0 %

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

5.3.2 Plynofikácia

Rozvodná sieť plynu má v obci dĺžku 3,4 km a je na ňu napojených 71,5% obyvateľstva obce.

Tabuľka č.20: Plynofikácia

Dĺžka siete (v metroch)	3452,00
% napojenia obyvateľov	71,5 %

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

5.3.3 Využívanie OZE

V obci Rudlov nie sú inštalované žiadne zariadenia využívajúce alebo produkujúce obnoviteľné zdroje energie.

5.4 Dopravná infraštruktúra

Cez obec ani cez jej kataster neprechádza žiadna cesta I. alebo II. triedy. Cesta III. triedy č.3611 spájajúca obec s cestou I triedy č.18 má v katastri obce dĺžku spolu 2,5 km.

Dĺžka miestnych komunikácií je 1,6 km a chodníkov 150 m. Na území obce sú 3 autobusové zastávky, z toho 2 zastrešené a 1 bez prístrešku. Na miestnych komunikáciách sú 2 mosty. Spolu je v obci 60 oficiálnych parkovacích miest. Dopravné spojenie s okolím zabezpečuje SAD a.s. V obci sú tri autobusové zastávky. Rudlov má priame autobusové spojenie s okresným centrom Vranov n/T. Spojenie s krajským mestom Prešov je z najbližšej autobusovej zastávky v obci Soľ alebo vlakom po trati č. 443 Prešov - Strážske – Humenné.

Tabuľka č.21: Dopravná infraštruktúra obce Rudlov

Cesty I. triedy	0
Cesty II. Triedy	0
Cesty III. Triedy	1822,00 m
Miestne komunikácie	1600,00 m
Počet mostov na miestnych komunikáciách	2
Chodníky	150,00
Parkovacie miesta	60
Autobusové zastávky	2 murované a 1 bez prístrešku

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

V obci Rudlov je spolu 58 svetelných miest, ktoré pokrývajú 100% plochy obce. Verejné osvetlenie momentálne nepotrebuje ďalšie zásahy. Posledná rekonštrukcia bola v roku 2019, keď boli vymenené všetky svetelné body za úspornejšie, využívajúce LED technológiu, pričom vonkajšie vedenie nebolo menené. Obec v budúcnosti plánuje ďalšiu rekonštrukciu verejného osvetlenia.

Tabuľka č.22: Verejné osvetlenie

Počet svetelných bodov	58
Pokrytie (približne) v %	100 %

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

5.5 Iné služby

Dátové služby na území obce Rudlov poskytujú operátori Slovak Telecom, O2 a ORANGE, ktorí pokrývajú územie obce signálom v kvalite 4G/LTE. Operátori Slovak Telecom a ORANGE poskytujú aj dátové pripojenie cez optickú sieť. Hlasové služby sú dostupné na celom území obce.

Najbližšia prevádzka Slovenskej pošty a.s., ktorá poskytuje základné poštové služby pre obyvateľstvo je v obci Sol' (2km). Tu je kontaktné miesto Poštovej banky a.s. kde si obyvatelia môžu vybaviť okrem založenia a zmien k účtom aj vklad a výber v hotovosti, príkazy na úhradu a tiež ďalšie produkty ktoré banka poskytuje. Do obce doručuje poštu v pracovných dňoch jedna doručovateľka. Na dvoch verejne prístupných budovách sú umiestnené poštové schránky. V obci Sol' je aj najbližšie Integrované obslužné miesto občana (IOMO) ktoré ponúka prístup k elektronickým službám štátu na jednom asistovanom mieste a tak uľahčuje vybavovanie úradných záležitostí.

Ďalšie bankové služby sú k dispozícii v okresnom meste Vranov nad Topľou, kde pôsobia nasledujúce bankové inštitúcie:

6. Prima banka Slovensko a.s.
7. Slovenská sporiteľňa, a.s.
8. VÚB Banka
9. Slovenská pošta - Poštová banka

V okresnom meste sídlia, alebo majú svoje pobočky všetky verejné inštitúcie a orgány štátnej správy s pôsobnosťou na úrovni okresu. (zdravotné poisťovne, sociálna poisťovňa, daňový úrad, polícia, okresný súd....)

6. Hodnotenie a analýza situácie v oblasti sociálnych vecí, vzdelávania a kultúry

6.1 Sociálna infraštruktúra a služby

6.1.1 Sociálne služby poskytované obcou

Obec Rudlov svojim obyvateľom poskytuje základné sociálne služby. Obec nemá zariadenie sociálnych služieb.

6.2 Hodnotenie v oblasti vzdelávania

Materská škola. Materská škola Rudlov je jednotriednou školou. Poskytuje celodennú starostlivosť deťom od dvoch do šiestich rokov, deťom s odloženým plnením povinnej školskej dochádzky a deťom s dodatočným odloženým plnením povinnej školskej dochádzky. Zriaďovateľom MŠ je obec Rudlov. Výstavba materskej školy začala roku 1975 svojpomocne v akcii „Z“. Kolaudácia sa konala 2. mája. Do prevádzky bola odovzdaná 15. mája 1978. Budova materskej školy prešla kompletnou rekonštrukciou v rokoch 2019 – 2020. Zníženie energetickej náročnosti bolo v rozsahu výmena okien, zateplenie strechy a výmena hydroizolácie, zateplenie budovy, rekonštrukcia kúrenia. Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané 30.03.2020 a právoplatné 15.04.2020. Projekt bol financovaný z operačného programu „Kvalita životného prostredia“. Celkové náklady projektu boli vo výške 179 887,00 € a výška poskytnutého príspevku bola 165 940,00 €. Rekonštrukcia interiéru vo výške 31 302,-- € zahŕňala výmenu svietidiel, montáž rekuperačných jednotiek, montáž bojlérov, výmenu podláh, omietok a saníty. Budova je zaradená do energetickej triedy A1. K 1.9.2019 materskú školu navštevovalo 22 detí.

Základná škola. Terajšia základná škola patrí k jednej z najstarších škôl vo Vranovskom okrese. Bola postavená v roku 1909, no vyučovanie bolo už skôr, a to v zimnom období v jednom starom opustenom dome. Škola je to neplnoorganizovaná škola, kde sa vyučuje prvý stupeň základnej školy. Škola má dve triedy a počítačovú učebňu. V škole vyučuje riaditeľka základnej školy, plne kvalifikovaná učiteľka s dlhoročnou praxou. Základná škola aktívne spolupracuje s materskou školou, ktorá pripravuje deti na vstup do základnej školy. Žiakom je sprístupnené aj stravovanie v školskej jedálni.

Škola sa aktívne zúčastňuje rôznych súťaží organizovaných Ministerstvom školstva, Centrom voľného času či KSÚ PO. Každoročne škola organizuje aj vlastné súťaže ako Slávik, Hviezdoslavov Kubín, Rudlovský šlapák. Škola spolu s rodičmi pripravuje pre žiakov rôzne akcie ako Karneval, Deň detí, Posedenie pri jedličke, Mikuláša, Rozlúčka štvrtákov so školou, Deň matiek. V školskom roku 2021/2022 školu navštevuje spolu 27 žiakov

6.3 Kultúra a šport

V obci Rudlov sa nachádza kultúrny dom s kapacitou 130 osôb a futbalové ihrisko. V oblasti kultúry a športu je obec aktívna a počas celého roka pripravuje množstvo kultúrnych a športových akcií ako napríklad pripomenutie si oslobodenia obce, stávanie mája, Rudlovský šlapák a podobne. V obci je Futbalový klub Javorina Rudlov a turistický klub KST Javorina Rudlov.

7. Hodnotenie environmentálnej situácie

7.1 Ochrana životného prostredia

7.1.1 Ekologická stabilita územia

Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom pôsobenia ľudskej činnosti na jednotlivé zložky krajiny a zároveň odráža stupeň ľudskou činnosťou spôsobenej premeny krajiny. V rámci posudzovania súčasnej krajinnej štruktúry sa vyhodnocujú konkrétne hmotné prvky krajiny ako vegetácia, vodné plochy, prvky poľnohospodársky využívannej pôdy, zastavané plochy a objekty.

Z hľadiska dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia sú najvýznamnejšie lesné pozemky, trvalé trávne plochy a vodné plochy. Táto kvalifikácia zahŕňa len kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry a nezohľadňuje kvalitatívne ukazovatele ako napríklad znečistenie životného prostredia. Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry sa rozlišuje 5 stupňov:

5. I krajina s veľmi nízkou ekologickou stabilitou
6. II krajina s nízkou ekologickou stabilitou
7. III krajina so strednou ekologickou stabilitou
8. IV krajina s vysokou ekologickou stabilitou
9. V krajina s veľmi vysokou ekologickou stabilitou

Kataster obce Rudlov bol na základe popísanej metodiky zaradený do III. stupňa ako krajina so strednou ekologickou stabilitou územia. Pri tomto stupni je podmienená potreba realizácie nových ekostabilizačných prvkov, respektíve aplikácia vhodných manažmentových opatrení v krajine.

7.1.2 Hodnotenie katastra obce na základe Environmentálnej regionalizácie Slovenska

Environmentálna regionalizácia Slovenska (ERS) je proces priestorového členenia krajiny, v ktorom sa podľa stanovených kritérií a vybraného súboru environmentálnych charakteristík vyčleňujú regióny s určitou kvalitou stavu alebo tendencie zmien životného prostredia. Pri členení sa vyhodnocujú údaje z oblastí: ovzdušie, voda, pôda, horninové prostredie, biota a odpady. Uplatňujú sa diferencované postupy pri spracovaní dát o životnom prostredí. Kým napríklad v rámci zložky životného prostredia „voda“ sa v značnej miere využívajú výsledky monitoringu čistoty povrchových a podzemných vôd, v zložke „ovzdušie“ sa pre nedostatočnú sieť monitorovacích staníc využívajú metódy modelovania

stavu znečistenia ovzdušia. Výsledkom poslednej aktualizácie ERS je rozčlenenie územia SR do regiónov podľa piatich stupňov environmentálnej kvality:

- I. stupeň tvoria región s nenarušeným prostredím
- II. stupeň regióny s mierne narušeným prostredím
- III. stupeň regióny s narušeným prostredím
- IV. stupeň regióny so značne narušeným prostredím
- V. stupeň regióny so silne narušeným

Kataster obce Rudlov leží na rozhraní Dubníckeho regiónu s nenarušeným prostredím (I. stupeň) a Toplianského regiónu s mierne narušeným prostredím (II. stupeň)

Medzi ukazovatele, ktoré významnou mierou ovplyvnili zaradenie časti katastra obce do II. stupňa environmentálnej kvality patrí predovšetkým znečistenie ovzdušia.

7.1.3 Chránené územia

Do katastra obce zasahuje Chránené vtáčie územie Slanské vrchy.

Chránené vtáčie územie Slanské vrchy s rozlohou 60 247,42 ha bolo vyhlásené Ministerstvom životného prostredia SR dňa 16.4.2010 vyhláškou č. 193/2010 Z.z. Účelom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia bolo zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, d'atľa bieločrptého, d'atľa prostredného, sovy dlhochvostej, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrptého, strakoša červenochrptého, orla skalného, lelka lesného, škovránka stromového, jariabka hôrneho, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, krutihlava hnedého, muchára sivého, hrdličky poľnej, prhľaviara čiernohlavého, chriašteľa poľného, žlny sivej a d'atľa čierneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú dve maloplošné chránené územia – Prírodná rezervácia Zámutovská jelšina (0,66 ha) a Národná prírodná rezervácia Zámutovské skaly (30,66 ha).

7.2 Odpadové hospodárstvo

Obec Rudlov má zavedený zber separovaného odpadu, ktorého odvoz vykonáva zvozová spoločnosť, zabezpečujúca takisto zber komunálnych odpadov. Separovaný odpad sa zbiera do veľkokapacitných kontajnerov, ktoré sú umiestnené pri obecnom úrade a odvoz odpadu je zabezpečený podľa zvozového kalendára na odvoz odpadu.

Pomer vyseparovaného odpadu k celkovému množstvu vzniknutého odpadu sa neustále zlepšuje ale napriek tomu obec a aj celý región v pomere vyseparovaného odpadu zaostáva za vyspelými krajinami Európy a je potrebné sa tejto téme naďalej venovať, a to predovšetkým osvetou medzi obyvateľmi.

Tabuľka č.23: Vznik a separovanie komunálneho odpadu

Odpad / rok	2016	2017	2018	2019	2020
Komunálny odpad (v tonách)	56,21	56,12	54,63	60,48	63,14
Vyseparovaný odpad (v tonách)	12,34	25,35	23,41	28,12	40,59
Vyseparovaný odpad (v %)	18,00	31,12	30,00	31,72	39,1

Zdroj: Podklady obecného úradu Rudlov

8. Celkové zhodnotenie potenciálu obce

8.1 Vnútrotný potenciál, výzvy, limity a problémy

Obec Rudlov je obklopená nádhernou prírodou a svojou polohou vytvára ideálne podmienky na výlety a náročnejšie túry do Slanských vrchov. Možnosti turistiky sa neobmedzujú len na pešiu turistiku, ale existujú tu podmienky aj na cykloturistiku a v zime aj pre pohyb na lyžiach. Už teraz je možné sa na bicykli dostať do Rudlova zo Zámutova a ďalej smerom na Zlatník, ďalej do Hermanoviec nad Topľou až k Chate majora Kukorelliho pod vrchom Oblík. Rozvoj cyklotrás, pešej turistiky (aj za účelom hubáčenia) a k nim prislúchajúcej infraštruktúry (odpočívadlá, ohniská, náučné trasy, informačné tabule, vyhlídkové body a pod.) spolu so zatraktívnením vzhľadu obce a vytváraním nových bodov záujmu založených na kultúrnom, historickom a prírodnom dedičstve, môže byť dominantným smerovaním rozvojových aktivít na území obce Rudlov. V obci funguje Klub slovenských turistov Javorina Rudlov, ktorý môže byť nositeľom týchto aktivít.

Počet obyvateľov obce Rudlov v celom sledovanom období (2009 - 2019) plynule rástol. Na náraste počtu obyvateľov obce Rudlov v sledovanom období sa podieľal prirodzený prírastok počtu obyvateľov, saldo migrácie bolo záporné. Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce do roku 2035 predpokladá stúpajúcu tendenciu. Vo vekovej štruktúre obyvateľstva sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v predproduktívnom veku. Vývoj indexu stárnutia obyvateľov obce Rudlov za sledované obdobie kolísal s mierne stúpajúcou tendenciou.

Celkový počet evidovných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Rudlov bol k 31.12.2020 spolu 58 z toho 33 žien 25 mužov. Najviac uchádzačov o zamestnanie v obci Rudlov (13) bolo v kritickej skupine podľa dĺžky evidencie (nad 48 mesiacov). V štruktúre UoZ podľa veku v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolútnych počtov, je porovnateľná s okresom Vranov nad Topľou. Platí to aj pri porovnaní štruktúry UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania.

Podnikaním v oblasti poľnohospodárstva ktoré v minulosti bolo pre obec charakteristické, sa v obci nezaobrá žiadny samostatne hospodáriaci roľník. Poskytovaním služieb v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva sa venujú 2 podnikatelia. Poľnohospodársku pôdu obrába Agrodružstvo v Soli so sídlom v susednej obci Sol'. V obci prakticky neexistuje žiadny významnejší zamestnávateľ, pracovné miesta v obci vytvára Obecný úrad a SZČO. Obyvatelia dochádzajú za prácou do susedných ale aj vzdialenejších obcí.

Obec Rudlov so svojimi 709 obyvateľmi a relatívne stabilnou demografickou situáciou patrí medzi priemerné obce regiónu. Leží 12 km severozápadne od mesta Vranov nad Topľou, mimo hlavných dopravných trás. Svojim obyvateľom poskytuje základné sociálne služby, nemá zariadenie sociálnych služieb, je tu materská škôlka a základná škola. Obec má

kultúrny dom a futbalové ihrisko, je tu vybudovaný vodovod, kanalizácia a rozvodná sieť plynu.

Miestne komunikácie si vyžadujú rekonštrukciu. Hospodárstvo je nevýrazné a prakticky nevytvára pracovné príležitosti, chýbajú tu tiež základné služby obyvateľstvu.

8.2 SWOT analýza územia

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania. Je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútorným potenciálom a vonkajším prostredím. Ide najmä o zosúladenie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

Silné stránky	Slabé stránky
4. Priaznivá poloha mimo, ale zároveň blízko hlavných dopravných trás územia 5. Relatívne čisté a nenarušené prírodné prostredie 6. Priaznivá poloha pre jeden zo vstupných bodov do turisticky zaujímavých Slanských vrchov 7. Historicky doložená ťažba soli v katastri obce 8. Množstvo kultúrnych a športových akcií počas roka 9. FK Javorina a Turistický oddiel Javorina 10. Relatívne vyhovujúci fond bývania 11. Vybudovaná základná infraštruktúra	• Nevyhovujúci stav komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev • Neexistujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu • Chýbajúce sociálne a komunitné služby • V obci neexistuje žiadny významnejší zamestnávateľ
Možnosti	Ohrozenia
• Využitie prírodných, historických a kultúrnych daností územia pre rozvoj turistiky a s tým súvisiaci rozvoj vidieka • Využitie polohy obce pre rozvoj cyklo a pešej turistiky • Využitie historicky doloženej ťažby soli vo forme produktov CR • Využitie štátnych podporných programov pre podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka • Využitie členstva v MAS a mikroregionálnych združeniach obcí pri rozvoji cestovného ruchu a miestnej ekonomiky založenej na miestnych produktoch a tradíciách.	• Prípadný nepriaznivý demografický vývoj • Migrácia vzdelanej pracovnej sily • Narušenie prírodného prostredia nekvalifikovanými zásahmi • Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov
Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy	
Dosiahnutie hlavného cieľa: Zvýšiť komfort obyvateľov dobudovaním a rekonštrukciou existujúcej verejnej infraštruktúry a rozvojom služieb v úzkej väzbe na rozvoj pešej a cyklo turistiky. sa bude riešiť ofenzívnym prístupom.	

8.3 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Zo SWOT analýzy sa na základe najvýznamnejších silných stránok a príležitostí určujú hlavné faktory rozvoja, zo slabých stránok a ohrození naopak vyplývajú kľúčové disparity na skúmanom území. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je nevyhnutné pre zabezpečenie čo najvyššej adresnosti programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja a sú rozhodujúce pri definovaní stratégie a formulovaní programovej štruktúry.

Hlavné faktory rozvoja	Hlavné disparity
4. Relatívne čisté a nenarušené prírodné prostredie 5. Relatívne vyhovujúci fond bývania, možnosti obce poskytnúť prímestské bývanie 6. Historicky doložená ťažba soli v katastri obce - možnosť využitia vo forme produktov CR 7. Využitie polohy, prírodných, historických a kultúrnych daností územia pre rozvoj turistiky a s tým súvisiaci rozvoj vidieka 8. Využitie štátnych podporných programov pre podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka 9. Využitie členstva v MAS a mikroregionálnych združeniach obcí pri rozvoji cestovného ruchu a miestnej ekonomiky založenej na miestnych produktoch a tradíciách.	• Neexistujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu • Vysoké investičné náklady na zlepšenie stavu environmentálnej infraštruktúry a miestnych komunikácií • Migrácia obyvateľstva za prácou do vyspelejších regiónov a do zahraničia, ako dôsledok chýbajúcich pracovných príležitostí a relatívne nízkej ceny práce • Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce

Komfort obyvateľov obce je porovnateľný s okolitými obcami, znižuje ho prakticky neexistencia miestnej ekonomiky a služieb. Významným limitujúcim faktorom je nedostatok finančných zdrojov a kapacít pre rozvoj obce. V prípade vývoja bez cieľenej intervencie hrozí obci zvrátenie stabilného demografického vývoja v dôsledku zvyšovania migrácie obyvateľstva za prácou. Hrozí tiež postupné znižovanie komfortu bývania v dôsledku postupného zhoršovania sa kvality existujúcej verejnej infraštruktúry, čo takisto môže podporiť odlev obyvateľstva z obce a jej postupné vyľudnenie.

Vybudovanie pozície obce ako jedného zo vstupných bodov do turisticky zaujímavej oblasti Slanských vrchov, rozvoj cyklo a pešej turistiky (aj za účelom hubárčenia) pre ktorú má obec výrazný potenciál, si vyžaduje dobudovanie prislúchajúcej infraštruktúry (odpočívadlá, ohniská, náučné trasy, vyhliadkové body a pod.). Zatraktívnenie vzhľadu obce a vytváranie nových bodov záujmu a podujatí založených na kultúrnom a historickom dedičstve, rozvoj infraštruktúry a služieb môže byť dominantným smerovaním rozvojových aktivít na území obce Rudlov. Infraštruktúru a služby môžu využívať zároveň návštevníci a obyvatelia obce, naviac služby vytvárajú miestne pracovné príležitosti.